AMERICA

admite anularea datoriilor

Sus şi stânga: *Incordarea dintre popoare va dispărea complect, oamenii se vor iubi mai mult şi buna stare va domni din nou pe glob.*

Popoarele îşi vor reduce din ce în ce mai mult, armamentele.

Jos: *Uzinele vor produce din nou şi voia bună va fi stăpâna peste tot.*

FEMEE la bord

— „Proastă afacere pentru mine„ Jim Collins, un veritabil urs de mare, să stau aci de vorbă cu voi, şobolani de coastă şi să fiu bucuros dacă aş găsi angajament pe cea mai murdară corabie, măcar pentru timp oricât de scurt.

Dar aşa se'ntâmplă întotdeauna, când căpitanul se spânzură în locul drapelului de semnal, de catartul principal. Atunci orice goeletă, ori cât ar fi de frumoasă, — şi „Trinidad" a noastră era o cutie dată dracului de frumoasă, — devine un vas al morţii. Şi toţi oamenii dela bord, dela inginer până la ultimul fochist, se înneacă mai rău decât căţeluşii de trei săptămâni. Eu am şters-o, desigur, ca fulgerul, spre coastă, şi pe urmă în interior; despre partea mea, epava goeletei poate să circule pe unde o vrea. Fiul mamei mele nu trebue să fie pretutindeni.

Pentru ce s'a spânzurat căpitanul de marele catart? Aceasta e în definitiv o afacere personală a lui; dar pentru că nenorocitul se perpeleşte în iad, aş putea totuşi să vă povestesc chestia. E ceva care seamănă cu orice poveste marinărească: cine vrea o crede, cine nu, salutare!

Sus: *...„Trinidad" aruncă ancora între blocurile de ghiaţă...*

Greene, căpitanul, era cel mai bun navigator al mărilor îngheţate, care mi-a încrucişat vreodată drumul. O namilă, cum să vă spun, mare, puternic şi curagios. Avea numai două obiceiuri proaste. Al doilea era băutura. Dar nici un marinar nu se poate mândri cu faptul de a-l fi văzut vre-odată pe căpitan treaz. Asta e ceva de care trebue ţinut seama.

Morris, primul inginer, fusese pe vremuri cârmaciu pe un lădoiu mare de pasageri. Probabil însă că a învârtit el ceva pe dos şi trebuia să se simtă destul de vesel că începuse pe „Trinidad". Secătura arăta totdeauna ca un crai dintr'un jurnal de modă, dar curenţii îi cunoştea, cum îmi cunosc eu buzunarul vestei. Asta-i adevărat. Şi el avea un păcat, nu-i plăcea alcoolul, nici o picătură nu înghiţia. Şi ăsta e un lucru de care trebue ţinut seama.

Şi aşa a început afacerea.

„Trinidad" era gata şi trebuia să pornească în zori. Căpitanul veni târziu noaptea, beat mort, la bord, şi aduse cu el o puşlama cu părul roşu, pe care ni-l prezentă ca bucătar. Şi cu asta a început nenorocirea. Nu c'aş avea ceva de spus contra mâncărilor pe care le făcea băiatul; chinezul pe care-l avusesem înainte şi care se înjura numindu-se bucătar ne dădea în fiecare zi cele mai groaznice porcării de mâncare. Părul ăsta roşul şi nimic altceva l-a spânzurat de catart. Când „Trinidad" ridică ancora, era învăluită de un nour de alcool. Afară de Morris, singur bucătarul roşu era treaz. Inginerul stătea la cârmă şi când a simţit prima briză mai puternică în vele, la larg, a lăsat roata bucătarului. Morris a coborît apoi la cabine, pentru a şterpeli acelora cari dormeau, sticlele cu rachiu. Treisprezece sticle şi un sfert intrară în farmacie şi se transformară în doctorii.

Dură multă vreme până ce banda de beţivi apăru unul câte unul la bord, ameţiţi şi se apucară de lucru. Ultimul sosi, ca totdeauna, căpitanul, tremurând şi cu faţa verde. Când Morris îl văzu, coborî sub punte, Greene îl urmă, căpătă două păhărele de doctorie şi de aci înainte deveni din nou căpitan.

Un căpitan sever dar un om cumsecade. El şi noi toţi eram mândri de bărcuţa noastră. Muncă era puţină şi mâncarea bună. Per Ditters, — aşa se numia băiatul — s'a dovedit un bucătar pe atât de bun, pe cât era de tânăr. Gătia şi vorbia puţin; ziua îşi vedea de treabă în cambiza (bucătărie) iar noaptea dormia în cabina situată între acea a căpitanului şi lui Morris. Pe la echipaj, roşcatul venia foarte rar. Nu înjura, nu mesteca tutun, mersul lui era uşor şi vocea plăcută. Morris şi băiatul discutau mereu prin colţuri ascunse şi dacă din întâmplare te apropiai de ei, tăceau imediat. La căpitan era furtună mare şi arunca priviri ciudate celor doi.

Dela pol venia gerul şi lega ice-bergurile şi gheţarii pachet. „Trinidad" stopă, aruncă ancora de ghiaţă şi expedie bărci şi echipaj pentru vânătoare. Porniră în două grupe, condusă una de căpitan şi cealaltă de inginer. La bord rămase numai bucătarul şi câteva lichele, cari se îmbătaseră într'adins.

Morris şi oamenii săi se înapoiară după câteva zile, cu pradă bogată. Dracu ştie în ce paradis pescăresc nimerise. La bord o viaţă faină. In bunkere (magazii), capetele de balenă se amestecau într'o dulce frăţietate cu pieile de morsă şi cu butoaiele pline de untură de primul rang.

Despre căpitan nu aveam nici o veste, de nicăeri. Morris se închidea ca deobiceiu ore întregi în bucătărie, cu Per. Intr'o zi, eram tocmai de pază — Morris ţâşni din bucătărie cu gura căscată şi cu braţele atârnând, după el venia băiatul, a cărui faţă era mai roşie decât îi era părul. Privirile lui

Jos: *...matelotii ridicară la bord vânat neaşteptat: cadavrul lui Morris..*

Morris erau fixe şi sălbatece, ca acelea ale unui lup, înainte de săritură. El întinse mâinile pentru a strânge băiatul în braţe, sau pentru a-l arunca peste bord, nu ştiu, le lăsă însă să cadă din nou şi se aşeză, respirând greu, pe o grămadă de frânghii. Privirile lui Per îl ocoliau.

— Cine ar fi crezut asta? murmură el. — Dar seamănă extraordinar cu bătrânul diavol.

Apoi se duse în cabina lui şi se înapoie după o oră, pieptănat şi lins ca un ghigherl, înainte de bal. De-aci 'nainte nu se mai interesă deloc de „Trinidad" ci dădea ocoale din ce în ce mai strânse, în jurul băiatului. Aceasta ne dădu de bănuit, şi cum marinarii nu prea sunt fetiţe de pension, începură să-şi sufle nasurile în faţa lui. Respectul se dusese dracului, când căpitanul se înapoie şi mirosi chestia.

Desigur că Morris primi imediat ordinul, să plece a doua zi de dimineaţă, la vânătoare de foci. Dar a doua zi Morris şi Per dispăruseră şi odată cu ei şi o barcă, cu provizii pentru câteva săptămâni.

Căpitanul plecă şi el, cu oamenii lui şi cum se credea că va avea de luptat cu vânat greu, îşi luă şi carabina pe umăr.

Când se înnapoiară seara, îl aduceau şi pe Per roşcatul, pe care căpitanul îl încue imediat în cabina lui. Despre Morris nu se găsise nici o urmă, spuneau băeţii, şi priviau plictisiţi înaintea lor.

In a treia zi sosi o barcă, şi mateloţii traseră la bord cu vânat neaşteptat: era cadavrul lui Morris, pe care-l găsisesră presat între două blocuri de ghiaţă. Greene vru să cufunde cadavrul imediat, dar marinarii cari nu-şi prea înghiţiseră ofiţerul, voiau totuş să-i facă o înmormântare cu preot, coroane şi muzică militară. Gheţurile porniseră, bunkerele erau pline şi în orice caz trebuia să pornim peste câteva zile spre casă. Cadavrul înghețat, ar fi ţinut foarte bine până acolo.

Per se strecură însă din colţul lui şi băgă mâna pe sub cămaşa îngheţată şi găsi pe pieptul lui Morris o mică găurică rotundă, asemănătoare acelora făcute de gloanţe.

Al doilea cârmaciu croise un coşciug şi introdusese cadavrul în el. Totul s'a petrecut cu solemnitate, cu toate că nu s'a rostit nici un cuvânt. Coşciugul fusese legat cu sârme groase şi lăsat pe puntea superioară.

A doua zi „Trinidad" ridică ancora şi porni spre patrie. Când am eşit dintre gheţurile plutitoare, se porni o furtună bătăioasă şi toate obiectele dela bord trebuiră să fie legate solid. Chiar şi coşciugul.

Cu toate acestea, frânghia cu care fusese legat, se desfăcuse în timpul nopţii şi într'un moment când vasul era plecat de valuri pe o coastă, racla o pornise cu dela sine putere, probabil, peste bord, dispărând în valuri.

Desigur, căpitanul pedepsi foarte sever pe matelotul care legase coşciugul atât de prost.

Se putea observa că depe bordul lui „Trinidad" dispăruse o povară grozavă. Marinarii fluierau şi cântau ca mai'nainte iar căpitanul Greene înjura şi bea mai cu măsură. Unul singur se învârtia întristat, Per roşcatul, dar el era un copil încă şi aceasta era prima lui călătorie şi întâia lui întâlnire cu moartea. In afară de el, singurul semn al doliului depe bord, — când vasul acostă în port, — era drapelul ridicat numai pe jumătate, pe catart.

Morris fu uitat repede, din motivul că „Trinidad" ajunsese cu bine şi cu pradă bogată. Bietul inginer n'avea nici un fel de rubedenie care să-l aştepte.

Căpitanul se'ndreptă spre Per, care trecea cu o legătură în mână. Tânărul dispăru în dosul uşii cabinei sale si după puţină vreme reapăru sub forma unei fetişcane nostime.

— „Unde te duci, Perditta?" întrebă căpitanul, verde la faţă ca moartea.

— „La poliţia portului, puiule! Eu te-am iubit, omule şi tu, tu l-ai achitat ca un mişel pe Morris care mă'ndrăgise; asta cu toată promisiunea pe care mi-ai făcut-o, că-i vei da şansa să scape, într'o barcă cu muniţii şi provizii! Ai crezut că mă vei recâştiga, dacă-l vei ucide. Acum te vor spânzura..."

Şi a doua zi, înainte ca poliţia portului să se urce la bord, căpitanul se spânzură în chip de drapel, pe marele catart.

La călătoria următoare, am renunţat. Desigur că pe femeiuşca cea roşcată am întâlnit-o într'o cârciumă din port. A rămas la mine până mi-a făcut praf din parale. Apoi s'a îmbarcat pe o corabie suedeză. S'o ia dracu!

„Trinidad" s'a cufundat mai târziu lângă Spitzbergen, cu oameni şi cu şobolani cu tot. Păcat de ea, că tare era frumoasă.

Şi-acum ştiţi pentruce eu, bătrânul urs de mare, mă perpelesc aci cu nişte secături de talia voastră şi sunt bucuros când găsesc un locşor cât de mic, pe orice şandrama de mare.

Pentrucă un căpitan s'a spânzurat de marele catart şi pentrucă a avut o femee la bord.

Asta e adevărul.

Din englezeşte de LIMIR

Eroismul unui marinar

MARINARUL Gennaro Amatruda, depe bordul transatlanticului italian de lux „Conte di Savoya", a comis un

gest eroic, în timpul primei călătorii a acestui vapor, spre New-York. Se ştie că la lansarea vasului, s'au întâmplat o serie de accidente, ceeace a dat loc la credinţa, că nu va avea o soartă prea bună.

In prima cursă a marelui vapor, pe la mijlocul Atlanticului, un dinamo din sala de maşini a făcut explozie, lăsând o mare parte a vasului în întuneric. Totodată apa a început să năvălească la bord printr'o spărtură, sub linia de plutire.

Pericolul devenia din ce în ce mai mare şi Amatruda a fost unicul matelot care s'a prezentat de bună voe, pentru a astupa spărtura.

A fost coborât cu o parâmă până la 70 picioare adâncime şi în timp ce valurile furioase băteau deasupra capului lui, el a reparat spărtura, după care, leşinat, a fost tras la suprafaţă. Amatruda a fost decorat telegrafic de guvernul italian.

Concursul de Yo-Yo

EPIDEMIA yo-yo-ului face din ce în ce victime mai numeroase şi cum un mare număr de cititori au ajuns cu timpul artişti ai acestei distracţii nevinovate, am fost solicitaţi să organizăm un concurs pentru campionatul de yo-yo în România.

Şi tot astfel cum am organizat marile campionate de pingpong, la apariţia acestui joc în România, tot astfel patronăm şi acum un senzaţional concurs de yo-yo, care va indica pe cel mai bun jucător.

„Realitatea Ilustrată" institue un mare concurs pe ţară, cu yo-yo-uri speciale, fabricate pentru „Realitatea Ilustrată" şi purtând etichetele şi numărul de control al revistei noastre.

Concursul va avea loc în Bucureşti la o dată ce va fi anunţată prin ziare şi va fi prezidat de o comisiune care va atribui şi marele premiu de

5.000 mii lei

Yo-Yo-urile „Realităţii Ilustrate" se pot procura dela concesionarul nostru, depozitul de jucării *Kestenbaud* din str. Şelari 9.

20.000 Lei premii

„REALITATEA ILUSTRATĂ" impreună cu parfumeria „BERYLLON", organizează un concurs original.

In cutiile tuburilor de pastă „PERLODONT", se găsesc imprimate pe câte o foaie volantă, patru versuri, care trebuesc complectate cu câte două cuvinte. Răspunsurile se vor trimite pe adresa „REALITATEA ILUSTRATĂ", strada Const. Mille 7, cu menţiunea pe adresa: pentru concursul *„PERLODONT".*

Soluţiile exacte vor fi premiate cu 8000, 5000, 2000 şi cinci premii a 1000 lei.

MIRACOLE MODERNE

REALIZARI SENZAŢIONALE ALE ŞTIINŢEI în 1932

Cu toată diversitatea lor aparentă, de natură să dezorienteze pe observatorul profan, înfăptuirile ştiinţei şi technicei în cursul anului încheiat pot fi încadrate într'un sistem unitar.

Radio, televiziune, film sonor, raze cosmice, — denumiri cunoscute ieri numai de cercetătorii din laborator, astăzi cuvinte familiare pentru marele public — toate se inspiră în fond de la aceleaşi câteva principii fundamentale, cari alcătuesc busola ştiinţei moderne. Insuşirile nenumărate ale undelor electrice, proprietatea „ochiului electric", facultăţile excepţionale ale lămpei cu 3 electrozi — lampa de radio —au făcut posibile toate invenţiunile şi descoperirile actuale. Aceleaşi elemente permit totdeodată o lămurire luminoasă a aproape tuturor fenomenelor, care intră în joc în aceste realizări.

Cercetările teoretice în materie de fizică, chimie şi biologie sunt astăzi adânc influenţate de principiile care guvernează fenomenele electrice şi radio-electrice. Energiile de tot felul, materia, viaţa însăşi sunt reduse la un mecanism de electroni şi unde.

Dela infinitul mic, atomul, la infinitul mare, universul interastral, totul şi toate sunt guvernate de radiaţiuni electrice.

Trăim într'un soi de împărăţie a razelor. Dac'ar fi să căutăm o formulă cât mai nimerită pentru caracterizarea ştiinţei din ultimele decenii, n'am putea găsi una mai fericită decât aceea de: „Stăpânirea undelor". Veacul trecut a fost numit „secolul electricităţii"; acel în care trăim este fără îndoială „secolul undelor".

Şi afirmarea e adevărată, fie că e vorba de ultimele invenţiuni mai de seamă, fie că ne referim la teoriile moderne în ştiinţă.

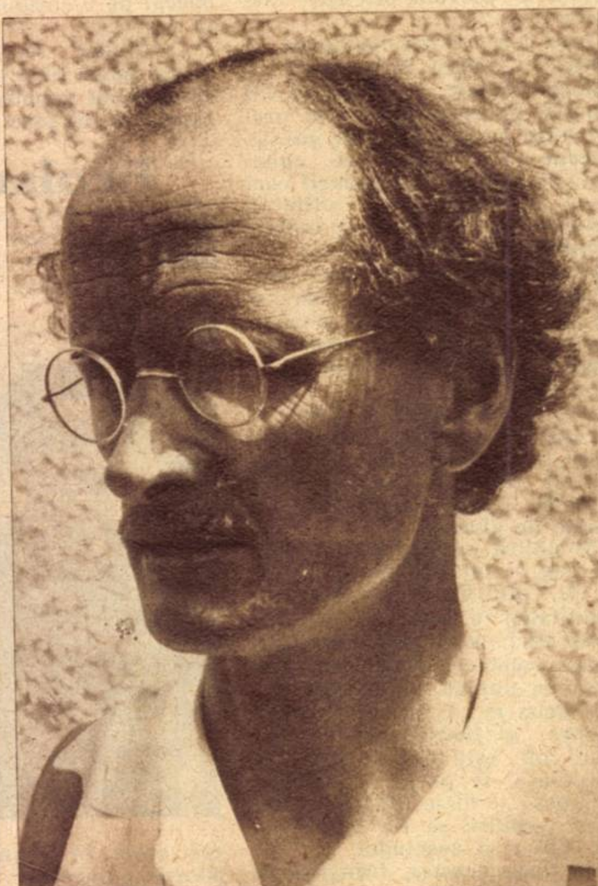
Lampa de radio şi ochiul electric, iată cheia cu ajutorul căreia se pătrunde în tainele universului, iată baza miracolelor, înfăptuită de ştiinţa modernă.

Prin ele s'a ajuns la radiofonie, televiziune, film sonor!

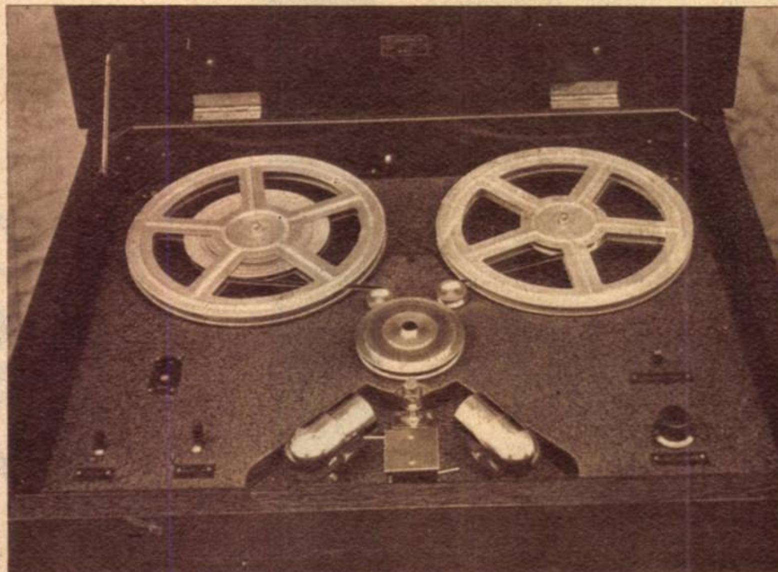
Prin ele s'a dobândit o altă serie de rezultate numai senzaţionale, dar mai puţin cunoscute profanilor pentru moment.

In cele ce urmează ne propunem să trecem în revistă câteva din aceste invenţiuni mai caracteristice, spicuite din recolta ştiinţifică a ultimilor ani.

Sus: *Profesorul Piccard;* Stg.: *Instalaţie de alarmă sonoră şi luminoasă prin radio şi celula fotoelectrică;* jos. *gramofonul fotoelectric.*

GRAMOFONUL FOTOELECTRIC

In primăvara anului 1932 societatea austriacă „Selenophon", din Viena a lansat pe piaţa un aparat, a cărui importanţă extraordinară publicul n'o va putea aprecia decât abia după câtva timp. E vorba de un dispozitiv menit să înlocuiască pur şi simplu gramofonul de azi. Să nu uităm că gramofonul cu discuri, cu toată perfecţiunea lui actuală, prezintă încă o întreagă serie de neajunsuri. Discurile sunt fragile costisitoare, trebuesc schimbate des pentru o audiţie mai îndelungată, se uzează uşor, cauzează întreruperi din cauza alternării lor, etc. etc.

Din această cauză, technicienii s'au gândit să realizeze un aparat, care să întrebuinţeze în locul discurilor de gramofon nişte filme sau benzi de hârtie în suluri, preparate în mod special pentru redarea muzicei înregistrate. Intr'adevăr, filmul sau banda de hârtie prezintă avantaje numeroase faţă de placa obişnuită. Intâi, înregistrările pot fi oricât de lungi şi deci nu se produc întreruperi la difuzarea lor. Apoi, redarea este de o calitate muzicală incomparabilă şi complect lipsită de sgomotul acului. Se ştie că la redarea plăcilor de gramofon prin aşa numita „doză electromagnetică" (gramofonul electric) se întrebuinţează filtre speciale pentru înlăturarea zgomotului provenit din frecarea aerului. Zgomotul acesta însă niciodată nu poate fi complect suprimat. Fabricarea benzilor de hârtie este mult mai eftină ca aceea a plăcilor de gramofon şi în plus durabilitatea benzilor este aproape nelimitată. Căci în noul dispozitiv benzile nu suferă nici o uzură mecanică.

Cum funcţionează aparatul menţionat?

Foarte simplu. Invenţia este bazată pe principiul celulei fotoelectrice. Se ştie că aceasta se reduce la o mică piesă, capabilă de a transforma razele luminoase de diferite intensităţi în curenţi electrici variabili, cu alte cuvinte ea preface energia luminoasă în energie electrică. Acest „ochiu electric" — mult mai sensibil şi mai precis ca ochii vieţuitoarelor — reprezintă organul esenţial al nouei maşini vorbitoare. Iată modul de funcţionare: Banda de hârtie, cuprinzând anumite imprimări de umbră şi lumină, corespunzătoare sunetelor înregistrate se desfăşoară în aparat cu o iuţeală uniformă. In acest timp, ea primeşte o fâşie de lumină, proectată

de un bec electric și trecută printr'un sistem de lentile. Lumina reflectată de pe suprafața benzii se proiectează asupra unei celule fotoelectrice. Ochiul electric primind astfel radiațiuni luminoase, când mai mult când mai puține, după felul înregistrărilor din film, produce într'un circuit, curenți electrici corespunzători care întăriți printr'un amplificator cu lămpi de radio, ajung la un hautparleur, unde se retransformă în sunete.

Se obține astfel o reproducere sonoră puternică și fidelă.

După cum vedem, gramofonul fotoelectric folosește trei organe esențiale: 1) *celula fotoelectrică*, care transformă lumina în curenți electrici, 2) *lampa de radio*, care întărește acești curenți electrici și 3) *haut-parleurul*, care preface curenții în sunete.

Regăsim exact principiul de funcționare al filmului sonor, cu singura deosebire că aci ne dispensăm de *partea vizuală* a filmului, mărginindu-ne la partea lui *pur sonoră*. Din această cauză aparatura este mult mai simplă, mai comodă și mai eftină. Aparatul „Lichtton", lansat de societatea vieneză este de tip portativ și funcționează la orice priză de lumină electrică. Lungimea benzilor cuprinde 300 m. ceeace asigură o audiție neîntreruptă de 11 minute, adică de trei ori cât durează audiția unei plăci obișnuite de gramafon. Intrucât banda de hârtie este înregistrată bilateral, audiția se extinde la un interval de 22 minute. Firește se pot utiliza și benzi mai lungi și în acest caz audițiunile durează chiar câteva ore.

Aparatele pot fi puse în funcțiune și cu benzi de celuliod, în locul celor de hârtie. Aceasta din urmă asigură o redare muzicală mai pură.

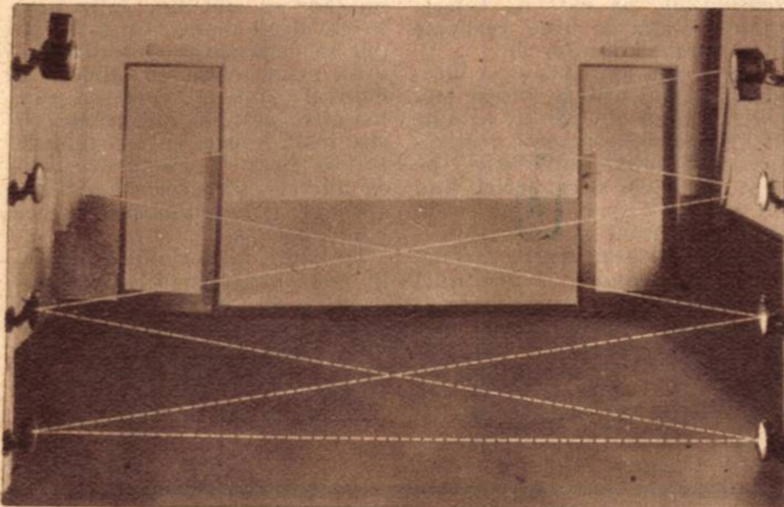
In modelul portativ se cuprinde, atât amplificatorul cât și haut-parleurul.

Pentru uzul posturilor de radiodifuziune, s'au creat modele mai mari, cari servesc, atât pentru înregistrarea benzilor, cât și pentru reproducerea lor. Astfel, orice eveniment sonor poate fi înregistrat și conservat, iar la difuzarea lui nu e nevoie, nici de un studio special, nici de artiști.

Este inutil să mai insistăm asupra avantajelor, pe care le oferă gramofonul fotoelectric. Introducerea lui în viața practică însemnează un eveniment de consecințe incalculabile.

CARTEA VORBITĂ

O invențiune a anului, strâns înrudită cu precedenta și cu un caracter, în aparență și mai senzațional este desigur „Cartea vorbită". In fond, principiul și realizarea sunt aproape aceleași la „gramofonul fotoelectric" ca și la „cartea vorbită". Este suficient să ne închipuim că filmul pur sonor, banda de hârtie sau celuloid, din mașina vorbitoare descrisă mai sus, cuprinde recitarea textului unei cărți anumite și suntem conduși astfel în mod natural la ideea, destul de ingenioasă de altfel, a „cărții vorbite". De astă dată însă, înregistrarea sonoră se face pe benzi extrem de înguste așezate alipit unele lângă altele in pagini, cari alcătuesc astfel un fel de broșuri sau „cărți" speciale. Montând o asemenea

Ochiul electric, gardian automat (instalația).

carte la un aparat reproductor tot atât de simplu ca și gramofonul fotoelectric, o putem auzi cum „vorbește" în difuzor.

Interesant este faptul că, grație acestui sistem, o carte cu dimensiuni modeste cuprinde totuș un text suficient, pentru a permite o vedere sonoră continuă, timp de vreo 6 ore.

Lector automat și comod, inventiunea reprezintă o adevărată binefacere, în special pentru orbi și analfabeți!

FOTOELECTROGRAFUL

Și fiindcă veni vorba de orbi se cuvine să pomenim de o altă invențiune a anului, tot o aplicație interesantă a „ochiului electric". O invențiune, care îngădue acestor infirmi, nu numai să asculte lectura unui text ci să-l și citească cu ușurință.

Doi învățați francezi, soții Thomas, după vreo zece ani de încercări perseverente, au reușit să realizeze și să pună la punct un aparat cu care orbii *pot citi comod orice text scris.* Ascultați, vă rog: orice text, cu orice fel de caractere: latine ca și grecești, slave ca și turcești, ba chiar și chinezești! E drept că și până acum orbii puteau citi uneori. Dar numai textul scris cu caractere speciale cu puncte în relief, după așa numitul „alfabet Braille". Cărți scumpe și relativ greu de procurat.

Ei bine, invenţiunea soţilor

Thomas înlătură complect această restricție. Cum? Transformând sub degetul orbului semnele scrise în caractere pipăbile prin relief. Această operație se efectuează prin intermediul celulei fotoelectrice în modul următor:

Grație „ochiului electric", contrastul între negru și alb, litera scrisă sau tipărită pe foaia albă, se poate traduce, după cum știm, în efecte electrice diferite. Aceste efecte acționează o serie de electromagneți, destinați să ridice sau să coboare niște pârghii metalice, care constitue sub degetul orbului conturul literei sau semnelor tipărite.

Toate piesele acestui aparat denumit „foto - electograful", sunt adăpostite într'o mobilă de birou.

Pentru a citi o scrisoare, un jurnal, sau o carte, orbul așează documentul scris pe un corp mobil, care se deplasează cu ușurință — și face să defileze cu mâna stângă, și cu ajutorul unei manete, fiecare literă a textului, sub mănunchiul de raze proectate de o lampă. In acest timp degetul arătător al mânei drepte pipăe în relief traseul fiecărei litere astfel luminate.

GARDIANUL AUTOMAT

Și seria născocirilor minunate, derivate din celula fotoelectrică e departe de a fi terminată.

„Ochiul electric" s'a dovedit între altele, un paznic sigur și neobosit. Tezaurele de bănci și frontierele nu au reușit niciodată să reziste procedeelor din ce în ce mai iscusite ale infractorilor și contrabandiștilor. Celula fotoelectrică însă le-a venit de hac. Ziarele ne-au adus de curând vestea că marea casă germană de electricitate „Siemens & Halske" a realizat un dispozitiv practic pentru paza automată a oricărui loc.

Dispozitivul cuprinde un mic emițător de raze cari însă nu sunt luminoase, ci invizibile și insensibile. Acesta e cazul radiațiilor infraroșii și ultraviolete dela cele două extremități ale spectrului luminos.

Razele infraroșii, deși complect inperceptibile pentru ochii noștri, au totuși proprietatea de a impresiona niște celule fotoelectrice speciale, extrem de sensibile (celula Fournier-Céma) care transformă aceste radiațiuni în impulsuri electrice.

Instalând o serie de oglinzi în preajma locului ce trebue păzit razele invizibile astfel produse sunt reflectate în toate direcțiile. Dacă o persoană oarecare intră în zona lor de acțiune fascicolul este întrerupt în traseul lor, ceeace atrage imediat un efect electric corespunzător în punctul respectiv. Se declanșează astfel automat o alarmă pe cale electrică către o centrală, care este avizată imediat de locul exact, unde a încercat o intruziune clandestină.

Funcționarea dispozitivului s'a dovedit atât de sigură și practică, încât aparatul este astăzi adoptat de mai toate autoritățile vamale din Germania, pentru paza frontierelor, impotriva contrabandiștilor.

RAZELE COSMICE

Radiațiile luminoase sau electrice, vizibile sau invizibile nu intră numai în mecanismul invențiunilor, pe cât de interesante, pe atât de utile, realizate în decursul ultimilor ani.

După cum am spus și la începutul acestui articol, înseși teoriile de bază ale științei actuale se inspiră de la această concepție a „radiației universale", pe care recentele descoperiri tind tot mai mult s'o confirme ca un atribut esențial al naturei.

Și, pentru a nu merge mai departe, rămânând în cadrul unei reviste sumare a anului încheiat ce altă semnificație are în fond ascensiunea repetată a profesorului Piccard în stratosferă? Un record de înălțime în văzduh o performanță aeriană? Dar acest record nu l-a urmărit savantul elvețian nici în primul lui sbor cu atât mai puțin încă în cel dea-l doilea, când n'a ținut să depășească altitudinea atinsă prima oară. Ce obiectiv a motivat atunci repetarea unei tentative atât de îndrăznețe? O știe toată lumea, au repetat-o la infinit ziarele: *Piccard a voit să studieze, să cerceteze mai deaproape taina faimoaselor raze cosmice.*

Radiații misterioase, născute în imensitatea spațiilor interastrale și a căror ființă este strâns legata de origina și evoluția materiei în univers, de origina și evoluția vieței pe pământ!

Unde și raze pretutindeni!

ING. I. ȘERBAN

Acest ascet hindus din Singapore, a parcurs trei mile sub arșița soarelui, cu cincizeci de sulițe înfipte în corp. Inchipuiți-vă groaznica agonie ce însemna fiecare pas.

Pentru ce a făcut-o? Puțin importă. Oricum, în spiritul unui fanatic credincios hindus, nu există sens. Faptul însă că a făcut-o extrem de interesant pentru no

Puteți răspunde la aceste întrebări?

1. Ce autor modern bine cunoscut, a fost șofeur mai înainte de a deveni celebru?
2. Ce e medula în anatomie?
3. Ce se numește un pleonasm?
4. Ce e un sezam în sensul botanic?
5. Dece numim atlas o colecție de hărți?
6. Ce e un echinox?
7. De unde a venit spanacul?
8. Ce limbă e vorbită de cel mai mare număr de oameni?
9. Cine a clădit cea mai mare piramidă?
10. Care e temperatura normală a sângelui omenesc?
11. Care e opusul reliefului, în terminologia artistică?
12. Din ce se extrage chinina?
13. Poate sbura strutul?
14. Unde se află cea mai mare instalație hidroelectrică din lume?

Răspunsurile le găsiți în pagina 28.

Jocul nostru

Dăm mai jos numele câștigătorilor:

PREMIUL I-iu a fost câștigat de S. Constantinescu, Șoseaua Iancului Aleea C. No. 2—4, București.

PREMIUL II-lea i-a revenit d-lui V. Lupan, student, strada Bis. Ort. Română 13, Cluj.

PREMIUL III-lea a fost câștigat de d-na Valeria Carmenidi, profesoară, Sibiu.

N. B. Primilor doi li s'a comunicat rezultatul telegrafic, spre a-și aranja pașapoartele pentru viză. In cazul când pierd — din alte motive — excursiile acestea, câștigătorii noștri pot merge cu excursia a doua.

Dăm acum, ca o curiozitate, soluția trimisă de d-l Lupan, câștigătorul voiajului la Viena:

S	T	R	A	V	E	Z	I
O	■	■	T	I	■	■	O
L	A	B	I	R	I	N	T
D	R	A	C	A	R	I	E
■	A	M	■	■	I	M	■
S	P	A	L	A	S	E	M

Este o variantă care se încăpățânează să respecte condițiunile concursului, deaceea a trebuit s'o admitem.

Ce ne aduce ANUL 1933 CARE VINE

ERA altădată o tradiție ca ziarele din lumea întreagă să publice profețiile unor doamne bătrâne, cu reputație mondială, cititoare în stele, în cafea și în cărți, care prevestiau evenimentele anului ce începea. Schimbări de guverne, încurcături externe, decesuri de oameni iluștri, cutremure de pământ, erupții de vulcani, ne erau comunicate în ziua de Anul Nou, precum ca să știm ce ne-așteaptă.

Credința în însușirile supranaturale ale cucoanelor în corespondență cu zeii cari le împărtășiau proectele, a stăruit multă vreme, astfel că lectorii ziarelor festive citeau cu acelaș interes, în prima zi din an, și poezia ocazional(, și răvașele de plăcintă publicate la rubrica veselă, și mesagiile profetice ale doamnelor cu circulație universală.

Proorocirile se adeveriau, — poate, pentrucă ele erau făcute în termeni oarecum generali, referindu-se la evenimentele de pe întregul glob, eșalonate pe întinderea unui an întreg.

Deci, fără precizare de geografie și calendar.

Vor fi schimbări de guverne ? Va muri un demnitar ilustru ? Se va declara, între două state, un conflict? Va fi un cutremur de pământ ? Vor scuipa vulcanii, din adâncuri, cenușă ?

Hehe, dar aceste întâmplări sunt firești și sunt inevitabile, căci e cu neputință ca, dintre atâtea obrazuri bătrâne de pe ecranul vieții de stat, unul să nu se prezinte fardat și solemn dinaintea vameșului morții. Și zavistii între două sau mai multe țări se întâmplă destul de regulat, așa cum se întâmplă în familiile care găsesc totdeauna ceva de împărțit. Și e cu neputință ca dintre atâtea state, unul să nu se primenească în cuprinsul a douăsprezece luni, adică să nu trimită un guvern la plimbare. Dar cutremurele ? Dar vulcanii? Din totdeauna America de Sud a avut grijă să vină în sprijinul prezicătorilor de ambe sexe, oferind periodic și unele și altele și, în plus, revoluțiile stinse într'un pahar cu apă.

E drept că, altădată, viața era ca o șosea de țară, fără surprize. Ochiul putea s'o cuprindă până departe. Erai, adică, în măsură să prevezi ce va fi. Să făurești proecte. Să nutrești iluzii. Un funcționar era un funcționar cu certitudini care îmbrățișau toți anii de serviciu și toți anii de pensie. Concedieri sau curbe de salariu? Acestea sunt coșmaruri ale vremurilor noastre. Un guvern era sigur că-și va exercita mandatul pe termenul legal de patru ani. Expedierea în opoziție cu două săptămâni mai de vreme, era interpretată ca o lovitură de Stat. Un individ care se culca pipăindu-și carnetul cu depuneri la bancă, era sigur că se va scula cu aceleași economii și că banca nu-i va oferi a doua zi spectacolul obloanelor lăsate.

Ei da, arta de a prevedea nu era grea altădată.

Dar, în angrenajul omenirii, a plesnit, într'un timp, un resort, ori s'a strecurat un fir de nisip, și deatunci totul merge anapoda, iar profeții moderni și profetesele în legături cu Divinitatea, au rămas de rușine. Căci anticipând asupra unor catastrofe situate în pragul anului 2000, de exemplu, ei și ele nu fuseseră în stare să ghicească războiul cu grozăvii care au întrecut descrierile fanteziste plasate la o dată necontrolabilă. Și nici când se va sfârși el, și nici cum, nu au putut ghici. Deasemeni nici repercusiunile lui: prăbușiri de tronuri, sărăcie, șomaj, revoluții, cari schimbau într'o noapte fizionomia unei țări.

Toate prevederile, formulate în stare sufletească de panică, s'au dovedit minciună. Chiar conducătorii popoarelor, obligați să se conformeze principiului prevederii, — condiția specială a artei de-a guverna, au rămas de căruță. Fiindcă frâna evenimentelor le-a scăpat din mână. Fiindcă omenirea ascultă de legi elaborate de un tiran dement: viața, în al cărei creer treponema palida sfredelește cu un burghiu. Și totul merge anapoda, și fiecare zi și fiecare ceas vine cu schimbări și surprize care au efectul loviturilor de măciucă.

Incotro ne îndreptăm ?

Cine știe...

La patrusprezece ani după încremenirea tunurilor pe front, ordine nu s'a pus în rosturile noastre. Dimpotrivă, mizeria, nesiguranța, haosul au sporit. Intre două prăpastii oscilăm cu mișcări penibile de echilibrist stângaci pe-un petec de frânghie.

Ajutor !

A înebunit viața și vrea să ne sugrume.

Printre categoriile sociale lovite de nesiguranța vremurilor e și aceea a prezicătorilor de la noi. Nu se mai duce nimeni nici la d. Săvescu, nici la d-na Mafalda să afle viitorul în arabescul liniilor din palmă, în semnele din cafea și în cărțile unsuroase. Căci prezicătorii modești de la noi, nerâvnind la faima tălmăcitorilor de mistere ale zilei de mâine, din alte părți, se mărginiau la descifrări care puneau în cumpănă foarte mici interese. Și optimismul proorocirilor lor era de rigoare pentru a câștiga recunoștința și banul clientelei.

Cu ce curaj să mai facă roze anticipări prezicătorii noștri când ei știu că realitatea îi va desminți cu brutalitate în ziua următoare? Desnădejdea și indignarea unei doamne cu economii la o bancă nu s'au manifestat în fața obloanelor lăsate ale institutului în faliment cu mai multă înverșunare ca în „cabinetul" unui prezicător. Acesta făcuse imprudența să-i spună că temerile cu privire la soarta unor bani dați în păstrare undeva sunt neîntemeiate, că să-i lase acolo și să se culce în tihnă pe-o ureche. Intre noi fie zis, câteva economii avea și prezicătorul la banca în chestiune, bancă pentru a cărei trăinicie era în stare să-și frigă un deget în cafea. Nu e greu de ghicit tragedia nefericitului care, în momentele când se gândia cu amărăciune la economiile spulberate, s'a pomenit și cu clienta apucată de nevricale. O nenorocire nu vine singură niciodată, astfel că omul s'a ales cu fața zgăriată și cu întregul cabinet răvășit.

Acestea fiind împrejurările, este natural că nimic nu poate fi mai hazardat și idiot decât gândul de-a confisca viitorul, și a-l prezinta pe tavă ca pe-o budincă. Acesta e! Il vedeți ? În anul ce urmează se va petrece evenimentul cutare și cutare. Iar peste un an, peste doui, peste șeapte, vom avea...

Nu, în proorociri nu mai credem. Ziua de mâine e un rebus a cărui chee n'o avem astăzi. E o taină pe care nu o pate nimeni scruta. Iar semenii noștri cari se hazardează să facă anticipări sunt, sau proști, sau nebuni, sau excroci.

ION PAS

Anul Nou 1933 a venit gata degenerat, cu toate defectele anului care pleacă.

Piața DE SĂRBĂTORI

— S'a scumpit.
— De ieri până azi ?
— Câte nu se întâmplă în 24 de ore !
— Cum s'a scumpit ?
— Așa, s'a scumpit.
— S'a. Cine *a* scumpit ?
— Nimeni. *S'a.* Adică s'a scumpit dela sine, singur. Ați înțeles ?
— N'am înțeles.
— Dumneata vrei să cumperi ori umbli după definiții ?
— Sunt economist și când nu cumpăr, mă mulțumesc să știu. In viitorul guvern voi fi ministru de finanțe. Sau consilier la Municipiu: ești dator să-mi vorbești sincer. Cum se poate scumpi un lucru singur ?
— Dacă v'aș da un exemplu vegetal și v'aș spune că strugurii se coc sau nu se coc, după sezon, m'ați înțelege mai bine. Se coc. Se. Adică s'au copt. Mai e nevoie de analiză? Lucrurile neînsuflețite neputând grăi, le interpretăm. Indată ce marfa e de două ori mai scumpă, stabilim că *s'a* scumpit. E simplu.
— Dă-mi voie să mă gândesc, pentrucă vreau să fiu obiectiv. Cunosc perfect greaua situație a comerțului. Vitrine luxoase, cheltueli de întreținere, public mult pe trotuare și, cum se zice în branșă, nici un câine în prăvălie...
— Vedeți ?
— Te rog nu mă întrerupe, căci am senzația că întâmplător mă găsesc în unul din acele momente de inspirație, care precedează vocația. Ziceam că nu-mi sunt streine marile dificultăți ale negoțului și mă aflam pe calea unui adevăr economic important. Am omis adineaori, dintre considerente, capitalul. E într'adevăr penibil, să capeți capital. Dobânzi covârșitoare, absență de numerar... Și când ai un capital, te gândești, nu este așa? să-l valorifici măcar cu minimul reprezintat de dobândă.
— Va să zică îmi dați dreptate.
— Pardon! Nu încă. Problema trebuie întâi elucidată, ca să putem ajunge la o concluzie rezistentă. In ce rubrică pui d-ta chiria? La cheltueli generale?
— Drept să spui, am o singură foaie pentru toate.
— Imi dai voie să notez? Numai un moment... Bun! E de observat că în întreprinderea d-tale se lucrează defectuos. Nu ajunge o singură rubrică. Sunt cel puțin 32 de rubrici, după care se guvernează rațional o întreprindere comercială. Registrul d-tale, ca să ai oglinda adevărată a situației, trebuie să aibă cel puțin 32 de coloane și de diviziuni de coloană. Noi, economiștii, ne-am tras această învățătură de organizație de la muscă.
— Dela muscă ?... Imi permiteți să dau drumul unui surâs ?
— N'ai să crezi nici d-ta că un surâs curmează o controversă. Da, dela muscă. Știi câte fațete are ochiul muștei? Nici nu bănuești. Vre-o 94, tăiate ca briliantul. Ei bine, acest aranjament al văzului permite văzul total și exact. Registrul d-tale primitiv nu poate năzui să corespundă ansamblului logic.

La teatru, de câteori personagiul elocvent se lansează într'o tiradă, regisorul are grijă, ca să nu lâncezească piesa, să dea o îndeletnicire personagiilor hotărîte în dialog să ia cunoștiință de discurs. Contrariu așteptărilor, negustorul nostru, hipnotizat de verbul eventualului cumpărător, revelat economist și viitor deținător de portofoliu, stă inert, holbat și cu ochii ațintiți la economist.
— Ce va să zică instrucția superioară și cultura!, se gândește negustorul. Dintr'un lucru de nimic, 250 grame brânză, poate ieși o lume, pe care în ignoranța ta nici nu o bănuiai. Cu cât cumpărătura e mai derizorie, cu atât teoria e mai bine organizată. Acest domn, care nu cumpără nimic, mi-a pus în mișcare toate funcțiunile intelectuale și dacă ar lua din raft un borcan de compot și l-ar strecura delicat în servietă, nu i-aș putea reproșa nimic. Aș socoti chiar că prețul lecției făcute este prea mic și i-aș mai da două borcane pe de-asupra și o cutie cu smochine.
— Ai băgat de seamă cum totul se modernizează, mulțumită rubricilor și fracționării? O să-ți dau și eu un exemplu, nu cu strugurii care se coc sau nu, dar luat din simpla și obșteasca experiență. Nu mă îndoiesc că știi ce-i un impozit.
— Cred că nu mă înșel, dacă presupun că faceți aluzie la ceeace plătim perceptorului Statului și perceptorului Primăriei.
— Ați sesizat perfect. De ce sunt doi perceptori și nu numai unul singur, cum era în

Jos: *Vânzătorul de gâște tăiate, a făcut treburi bune de Crăciun.*

timpurile triste ale trecutului, când în civilizaţia aproximativă se întâmpla să nu existe nici un perceptor? E de necrezut, asemenea epoci de sălbăticie au fost într'adevăr trăite de omenire. Economia politică mai poate să conceapă omenire fără Familie, fără Biserică şi fără Stat, însă nu fără perceptor, agentul viu al vieţii şi factorul de progres, posibil exclusiv cu Buget.

Ei bine, vreau să zic, nu mai ajung doi perceptori, ne trebuiesc trei, patru perceptori şi nici al cincilea nu ar fi de prisos. Intr'o bună organizare numărul perceptorilor este egal cu al ministerelor, pentruca treburile publice să meargă mulţumitor. Iţi închipui d-ta un stat, sensibil la demnitatea lui, să aibă un singur perceptor pentru 12 ministere ? Să n'aibă justiţia unul, armata unul, internele unul, externele unul, externele unul, domeniile unul, industria unul şi aşa mai departe?... Toţi aceştia s'ar prezinta impozabilului pe rând; în ordine alfabetică, de preferinţă Sâmbăta, şi dacă n'ar avea totdeauna ce lua din casă s'ar mulţumi să ia din dulapuri şi criza n'ar ajunge nici-odată la nivelul actual.

— Admirabil! zise negustorul electrizat, luându-şi pălăria şi paltonul. Nu mai stau un minut în prăvălie! Mă duc să proclam în hală necesitatea unui comitet de 14 perceptori, socotind şi doi dela Comună, unul al primăriei de sector şi celălalt al Municipiului. N'aţi fi de părere că trebuie să li se dea şi o uniformă? Chivăra cu două coarne şi costumul culoare dric ?

— Dar n'am terminat complectamente, mai ai puţină răbdare, răspunse economistul. Altă dată ce plăteai d-ta? un singur impozit, stupid şi barbar, adică inechitabil. Azi, nu plăteşti 24 de impozite, matematic şi corect divizate ? Azi ştii şi cum plăteşti, pe când pe vremuri plăteai numai. Civilizaţia, în special democratică, prezintă superioritatea facultăţii că ştii, impozitul economic devine astfel cultural şi pentru această ştiinţă Statul nu mai încasează nimic, satisfăcut că el poate distribui ştiinţa gratuit. Cât priveşte problema de unde pornirăm, cum *se* scumpeşte marfa, o să mai trec pe la d-ta, ea trebuind să fie mai de aproape desbătută. Dar, te rog, n'ai avea nişte scobitori, ca să gust şi să-mi fac o idee mai exactă de preţ? O să iau din fiecare articol câteceva, din halva, din icre negre, o măslină, un peştişor, un fragment de caşcaval. Poate că n'ar fi de prisos să-mi dai să gust şi o fracţiune de franzelă... Mulţumesc.

* * *

Un al doilea client află şi el, tot atât de intrigat ca şi economistul, că... s'a scumpit. Un dialog similar cu precedentul are loc, însă patronul fiind ocupat cu primul client, vorbeşte tejghetarul.

— Vreţi să ştiţi cum se scumpeşte piaţa? întrebă tejghetarul.

— Desigur, trăim într'o epocă în care clientul e curios.

— Sunteţi economist? întrebă tejghetarul.

— Nu, nu sunt, răspunde clientul intrigat...

— De la sine. Se scumpeşte cu totul dela sine. Inainte de a fi tăiată, vaca a zis: m'am scumpit. Şi după ea s'au luat porcul, brânza, peştele şi fiecare a zis: mă scumpesc. Aşa se scumpeşte piaţa. Ce vă uitaţi la mine, ca la un prost ?

Economistul, care trăgea cu urechea, fu surprins.

— Acest om a rostit un mare adevăr, zise economistul, scoţându-şi carnetul de buzunar. Imi dai voie să notez ?

T. ARGHEZI

1937 PROFEȚIE

M'AM dus la Baba Rada pe care o ştiam din copilărie că se pricepe în rosturile viitorului, mai bine decât în ale prezentului şi descurcă năcazurile, afacerile şi procesele altora, cum pe-ale ei nu le-a descurcat niciodată. Eu m'am intrebat adesea de ce e Baba Rada săracă, dacă ştie mai dinainte ce va fi şi de ce a pierdut toate procesele ei, iar de năcazuri n'a scăpat niciodată, deşi ar fi putut să le cunoască pricinile ascunse?.. Dar tot eu mi-am răspuns:

— Baba Rada nu joacă la bursă şi de-aceea cunoscând viitorul, tot săracă a rămas -- iar pricinile altora îi cheltuesc tot duhul ghicirii, de nu mai rămâne pentru ea, biata, mai de loc.

Baba Rada locueşte tot in căscioara din Fundătura Spălătoreselor, cu trei cărţi de joc încrucişate, lipite în ferestrele scunde. Deşi vede trecutul mai limpede ca prezentul, nu m'a recunoscut că tot eu sunt Chiriţă al Mandei, copilul afurisit care-i fura prunele şi da cu praştia în găini.

— Doamnă Babă Rada, — zic politicos, ciucindu-mă să nu-mi sparg capul de grinda de sus şi apropiindu-mă de rogojina pe care de 40 de ani îşi soarbe cafeluţa şi fumează, — ţine un pol şi destăinueşte-mi haractirul şi viitorul.

— Trecutul nu, maică?... mă'ntreabă ghicitoarea, clintindu-şi trupul mare de Buda. Că şi trecutul, vezi dumneata, dacă e să...

— Nu, maică Rada trecutul a trecut şi ce-a fost de cap să-i fie şi să nu se mai întoarcă. Zii mai bine ce fire adevărată am şi ce-am să mai păţesc de-aci înainte.

Baba Rada trase un fum mai adânc, pe care-l intoarse, după o lungă călătorie în sine, amestecat cu duhul vorbelor ei chibzuite.

— Eşti optimist, maică, oftă tare citindu-mi în palma stângă.

— Aici ai nimerit-o, Babă Rado şi-ţi fac complimentele mele. Sunt optimist. Ori de câteori mă poticnesc şi cad, mă ridic şi-mi văd de drum de par'că nu s'ar fi întâmplat nimic. Când mi s'a aprins casa am eşit în stradă cu nevastă şi copii şi m'am uitat: eram sigur că tot se va stinge odată, şi s'a stins. Optimist m'am născut, babă Rado şi optimist am să mor. Dar în război o să mă mai duc, babă Rado?...

Baba Rada citi cu luare-aminte în viitorul scris definitiv în liniile palmei mele şi murmură ceva neînţeles. Ca să nu-i turbur duhul care căuta, am vorbit tot eu:

— De vreme ce sunt optimist, îţi spun drept, babă Rado, nici nu mă interesează... Dacă oi muri, atâta pagubă: un dobitoc mai puţin, iar dacă n'oi muri, norocul copiilor mei să aibe tată.

Baba Rada mă intrerupse cu o meditaţie rostită pe'ndelete:

— Văd aici că optimismul dumitale e de natură publică şi naţională. Nu ştiu dacă vom avea curând război, dar chiar aşa — ce mare pagubă!... Acum vreo douăzeci de ani a fost un război de au murit câteva milioane de oameni. Parcă au făcut nuntă atunci, nu moarte de om, că s'au înmulţit de nu-i mai cuprinde pământul. Să rămâi optimist, maică, e mai bine, că şi eu de-aci încolo tot optimistă o să fiu.

— Maică Rado, dar despre controlul devizelor şi închiderea graniţelor nu scrie nimic?..

— Scrie, puiule, cum să nu scrie?.. Că numai la oamenii amărâţi nu scrie niciodată nimic. Uite văd aici în palmă la dumneata pe linia graniţei un jardarm cu spangă şi un vameş cu chipiu, cum se preumblă straşnici pe dinaintea unui stâlp cu inscripţia: „Mergeţi la pas". Dar nu trece nimeni — ci hăt! mai departe, sub geana unei păduri trec graniţa încoace şi încolo alaiuri de căruţe şi automobile, încărcate cu saci de bani, geamantane cu mătăsuri şi alte obiecte de lux prohibite la import şi export. Iar vizitiii, şofeurii şi domnii se salută cu respect, cântând fiecare imnul naţional al ţării respective.

— Asta e contrabandă, maică Rado şi nu-mi place. O naţiune ca să prospereze...

— Da!... O fi şi contrabandă, cum zici. Dar nu e de mirare, căci de la liberul schimb al comerţului internaţional, cum vrei dumneata să treacă naţiunile dintr'odată la comerţul contingentat?...

— Babă Rado, mi se pare că omenirea dă 'nnapoi şi se duce dracului progresul...

Baba Rada mă privi şi mă certă:

— Se poate, maică, să vorbeşti astfel?... Progresul e progres şi nu-l dă nimeni înnapoi, oricât ar voi. Omenirea tot înainte merge. Inchiderea graniţelor se face pentru educaţia popoarelor. Ne vom jefui între noi, în ţara noastră, căci nu ne mai dă mâna să ne jefuiască şi alţii — ai înţeles?...

— Babă Rado, iar sunt optimist! exclamai fericit. Mai am o întrebare...

— Care, maică?...

— Rochiile se vor purta lungi sau scurte, dar părul cucoanelor?...

— Ce s'a scurtat odată nu se mai lungeşte, răspunse baba Rada cu ochii 'nchişi.

— Mulţumesc, mi-ai luat o piatră depe suflet.

Şi pentrucă voiam să intru din nou în probleme de politică internaţională, îi mai dădui un pol. Şoptii:

— Babă Rado, ţara noastră îşi va mai plăti împrumuturile de anii trecuţi?...

— Toate împrumuturile se plătesc, dar cu'n nou împrumut. Dacă nu ni se'mprumută, suntem pierduţi şi odată cu noi toate împrumuturile împrumutate. Deci, mai curând sau mai târziu vom fi împrumutaţi ca să plătim împrumuturile — şi aşa mai departe adică etcetera.

— Am înţeles. Zici că 'nchiderea hotarelor e spre binele naţiunilor. Dar ce închidere e aia când eu pot asculta în fiecare seară la radio „Internaţionala" de la Moscova — şi pun să cânte aşa, de-al dracului, de 16 ori pe seară să fac inimă rea vecinului meu, agent secret la Siguranţă.

— Nu, maică, nu-i faci inimă rea de loc. „Dunărea Albastră" de la Viena, tot internaţională e — căci nu costă nimic. Devine naţional numai ce costă, începând cu pietrile.

— Dar cu războiul chino-japonez ce va mai fi? Vor mai bate japonezii pe chinezi?

— Nu, maică, nu-i vor mai bate.

— Adevărat??

— Adevărat. Dece să-i mai bată dacă i-a bătut.

— Şi Liga Naţiunilor va trăi mai departe?

— Va trăi, maică, va trăi. De ce să nu trăiască?... Nu face supărare la nimeni.

— Dar comisia dezarmării va mai lucra?

— Va lucra mereu. Va ţine socoteala, ca toate neamurile să ştie unele de altele şi să se înarmeze cum se cade, nu orbeşte ca până acum.

...Mărturisesc că, deşi optimist, am rămas pe gânduri. Chiar credinţa în progresul care nu poate fi dat înapoi nu mă împăca. Am îndrăznit să pun babei Rada, fără să-mi dau seama ce fac, marea întrebare:

— Şi oare omenirea e sortită, babă Rado, să nu scape de molima războiului niciodată? Sau când? Şi cum?...

Baba Rada nu mai citi în palmă. Răsucindu-şi o ţigară nouă, şi mai groasă, răspunse îndesat, aproape cu glas bărbătesc:

— Asta maică nu se poate citi în palmă. E problemă grea. Du-te acasă, posteşte o zi şi o noapte, ia o bae fierbinte şi vino pe urmă la baba cu'n sutar să-ţi citească în cafea...

F. ADERCA

Va permite Chaplin fiilor săi să facă cinema?

Charlot, care a fost și el un copil actor a deschis un proces vara trecută pentru a împiedica apariția celor doi fii ai săi Charles jr. și Sydney într'un film, alături de mama lor Lita Grey Chaplin. S'a opus pentrucă erau prea mici sau pentrucă nu vrea ca ei să îmbrățișeze această carieră?

Sus: *Lita Grey, fosta soție a lui Chaplin;* stg.: *Charlie Chaplin, cu viitoarea lui soție, Paulette Goddard.*

CHARLIE CHAPLIN are de gând să interzică intrarea în cinema, celor doi fii ai săi Charles Spencer în vârstă de șapte ani și Sydney Earl Chaplin, de șase ani? A sorbit marele comedian al ecranului atât de profund din cupa amară a faimei, încât socoate c'ar fi mai bine pentru copiii săi să nu guste niciodată din ea? Recentul proces al lui Charlot intentat ca să împiedice apariția fiilor săi într'un film, a făcut senzație la Hollywood, dând loc la tot felul de comentarii. Din argumentele aduse de el, înaintea curței, reese că dânsul e un dușman al „copiilor-actori". Deși se referia numai la fiii săi, el a arătat cu o impecabilă logică magistraților că puternica lumină a reflectoarelor publicității, fixată de cariera cinematografică asupra protagonistului, împiedecă desvoltarea normală și naturală a unui copil.

Chaplin a început și el să joace la o vârstă foarte crudă și nu i-au rămas din această primă epocă a carierei sale decât amintiri dureroase și impresii extrem de penibile. El a câștigat cauza — cu toate protestele fostei sale soții, care spunea că micuții aveau să facă ceeace se numește „un debut de lux" și că deci, nu putea fi vorba de eforturi peste puterile lor — pe baza faptului că a depus pe numele copiilor săi suma de două sute de mii de dolari, din care li se va servi o pensie de o mie dolari pe lună, până când cel mai mic va fi atins vârsta de 35 de ani.

Dela acest eveniment însă, Hollywoodul se întreabă dacă Chaplin are o idee definită asupra viitorului fiilor săi. Ce-ar voi regele comediei să-i vadă? Ingineri, magistrați, doctori, politicieni, măcelari sau brutari? Va exercita vre-o influență asupra destinelor lor? Într'un cuvânt a fost apucat capriciosul și insesizabilul Charlot de un subit acces de paternitate, care l-a transformat într'un tată mândru și plin de griji?

Charlot și-a văzut acum câteva săptămâni copiii, pentru prima dată, într'o perioadă de doi ani și această întâlnire i-a dat prilejul de-a face o reală prețuire a tendințelor și desvoltării personalităților lor.

— „Sunt delicioși micuții" comenta el mai târziu această întrevedere, cu ochii strălucind de bucurie, „frumoși, robuști și foarte inteligenți".

I-a plimbat timp de o oră prin Hollywood, vizitând cu ei pe Douglas Fairbanks, prietenul său cel mai bun și arătându-i cu mândrie cunoscuților. A luat masa cu ei în oraș și i-a dus apoi la el acasă. Aceasta e — după câte se știe — abia a doua oară că micuții i-au călcat pragul casei, dela separația de Lita, care a avut loc acum cinci ani.

A fost după câte se pare, o zi foarte plăcută, atât pentru copii, cât și pentru Charlie. Marele actor este tocmai unul din acei oameni cari se împrietenesc repede și se simt extrem de bine în societatea băiețașilor de șase-șapte ani. Știe să-i amuze și-i place grozav să le stârnească râsul, chiar când are de-aface cu acei mici interesați, cari-i cer autografe, abia articulând cuvintele.

Chaplin a fost întotdeauna un taciturn, în privința chestiunilor sale de familie; am putut totuși scoate dela el ceva asupra evenimentului ce a intrigat atâta Hollywoodul și anume, că nu s'ar opune la intrarea fiilor săi în teatru sau cinema, cu condiția ca aceasta să se întâmple la timpul când se va impune pentru ei necesitatea să-și aleagă o carieră. El își fondează actuala opunere pe argumentul că deocamdată n'au nici o nevoie s'o facă și că problema educației și culturei lor generale e prea absorbantă, ca să îngăduie să li se mai complice viața cu o activitate actoricească. După cum a arătat și la proces, el ține să se lase fiilor săi posibilitățile unei desvoltări normale și naturale, până la vârsta când își vor alege *ei singuri* ramura de activitate ce li se va părea mai potrivită aptitudinilor lor. După cum vedeți, nu există părinte care să aibă în această privință o atitudine mai simplă, mai bine definită, sau mai modernă.

Charlie nu face parte dintre acei oameni cari precipită lucrurile către destinație și e mai mult decât probabil că va proceda la fel și cu copiii săi. Când își turnează filmele, spre exemplu, știe ce anume vrea să realizeze, dar nu admite c'ar cunoaște toate mijloacele de care se va servi pentru a ajunge la țintă. Întreaga-i viață profesională reflectă inspirația și cei cari se așteaptă să-l vadă profetizând asupra viitorului fiilor săi sunt sortiți decepției. Nu-i exclus să nu-i mai revadă iar, timp de săptămâni, ba chiar luni la rând. Prietenii săi îi cunosc doar prea bine apucăturile-i de solitar (cari-l fac uneori să se retragă, rupând temporar orice relații cu lumea), marea-i dragoste de libertate și de simplicitate.

In ultima vreme a fost mai puțin vizibil decât oricând, absorbit în întregime de scrierea impresiilor culese în recenta-i călătorie prin Europa. Ultima sa prietenie feminină este Paulette Goddard, în tovărășia căreia apare foarte adesea, prin localurile de petrecere ale Hollywoodului și mulți susțin că această manifestă simpatie se va încheia printr'o căsătorie.

Charlie va turna în curând un nou film, dar în momentul de față e foarte mândru de realizarea sa literară.

„Studiez stilul" mi-a spus el, sunt fascinat de nuanțele construcției și de cuvintele fiecărei cărți pe care o citesc. Am ajuns să nu mai pot gusta o carte, pentrucă o disec pe măsură ce citesc.

„Redarea impresiilor din recenta-mi călătorie a fost o lucrare uriașă; va apare într'unul din magazinele americane și se va ridica la vreo cincizeci de mii de cuvinte. Acum că se apropie de sfârșit, lucrul merge mai greu decât la început. (Chaplin complecta ultimele cinci mii de cuvinte la epoca acestui interview). „Probabil din cauza profundei și neîntreruptei concentrări asupra aceluiaș subiect. Eu n'am scriitori fantome cu al căror produs să mă laud, (faptul acesta a uimit chiar pe prietenii lui Chaplin, dată fiind repeziciunea cu care a știut să ducă la capăt această lucrare într'un domeniu atât de nou și de pretențios pentru el). „Redactez eu însumi, scriind uneori de mână și dictând alteori unei dactilografe, astfel încât să văd cuvintele, pe măsură ce se imprimă pe hârtie. E o experiență din cele mai interesante și sper că rezultatele vor fi pentru prietenii mei tot atât de interesante, întrucât această descriere a unei călătorii în jurul lumei va cuprinde între altele o serie de observații și impresii, în care se vor afla poate câteva reclecții asupra trecutului".

Aceste ultime cuvinte fură însoțite de o privire semnificativă. Să pregătească oare Chaplin o confesiune sub pretextul unor „impresii din călătorie"?

* * *

In ce privește activitatea-i cinematografică, Charlie pare să se afle la o răspântie. Vorbește atât de dramă cât și de comedie.

„Dacă mă voiu decide pentru o realizare serioasă și voi apărea în ea" spune el, „asta înseamnă că voiu abandona caracterele Chaplin".

Vederile sale asupra vorbitoarelor s'au mai modificat. Deși stăruie în credința că filmele mute au fost și vor fi întotdeauna o formă mai pură de artă și e foarte mulțumit de „Luminile Orașului", recunoaște totuș că vorbitoarele sunt amuzante. N'a decis încă dacă următoarea-i producție va fi mută sau vorbitoare, dar în acest din urmă caz, vă puteți aștepta la o schimbare de caractere. Dar, n'ar fi exclus să nu joace de loc, rezumându-se la a regiza.

Și acum că v'am schițat preocupările lui Chaplin, vă pot asigura că în momentul de față nu se gândește câtuși de puțin să-și exercite drepturile și datoriile de tată. In fond, n'are imediat control asupra copiilor săi, iar în ce privește sentimentele și ideile sale, nu înțelege să le împărtășească publicului.

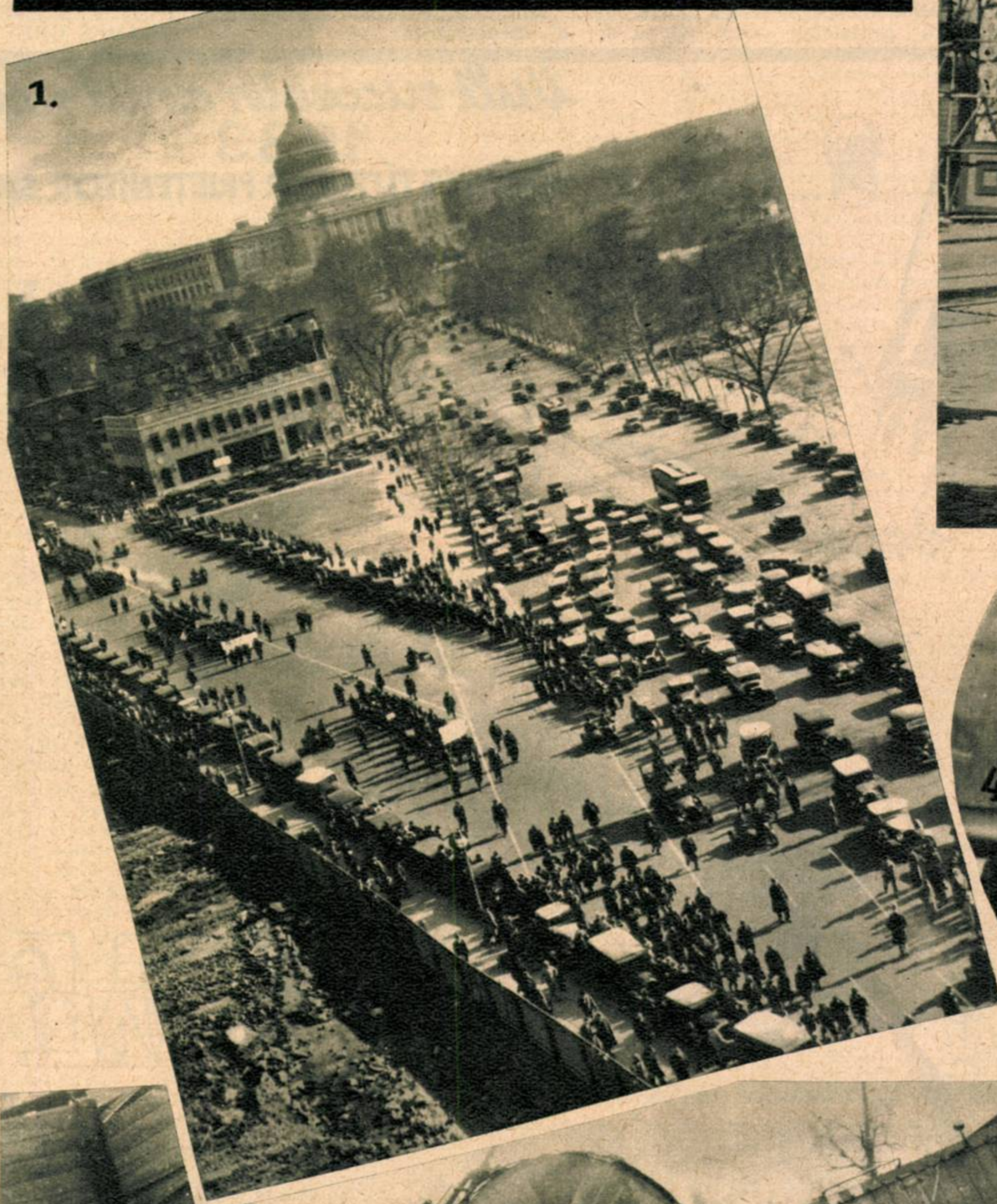
* * *

E indubitabil însă ca atitudinea lui Chaplin față de cariera cinematografică a copiilor săi să fie determinată de ideea că el are dreptul la exclusiva posesiune a unui nume pe care l-a ridicat prin genialele-i creațiuni și că din motive comerciale n'ar fi de loc inteligent să permită specularea lui de către alții. Poate că un al doilea Charles Chaplin — fie el chiar unul mic — pe ecran, ar fi o concurență prea directă. Tot astfel s'a opus și Douglas Fairbanks acum câțiva ani, intrării lui Doug. Jr. în cinematograf.

Singur timpul ne va edifica asupra realelor intenții și sentimente pe care Charlot le are față de copiii săi. E destul poate pentru moment că-i strălucesc ochii, când vorbește despre ei și că nu vrea să-i vadă hărțuiți într'un studio.

JAMES GREY

Actualități

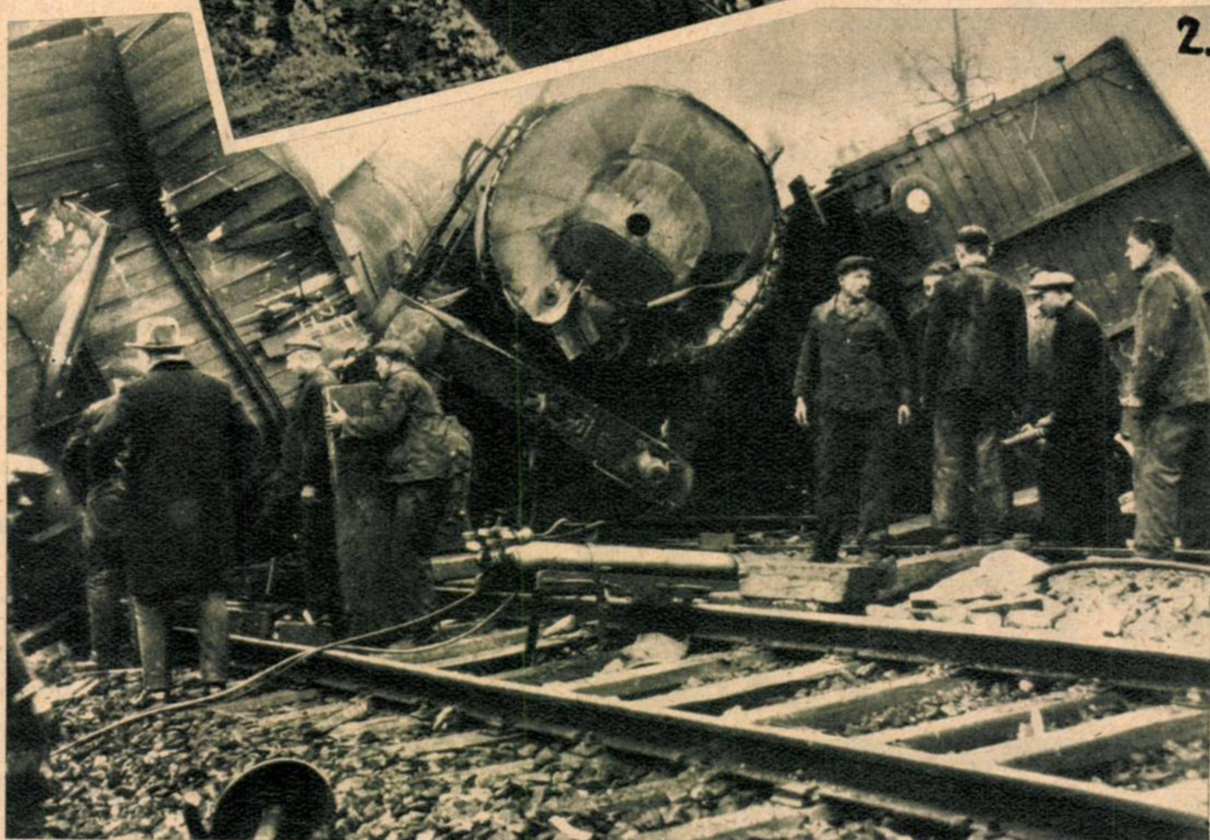
1.

3.

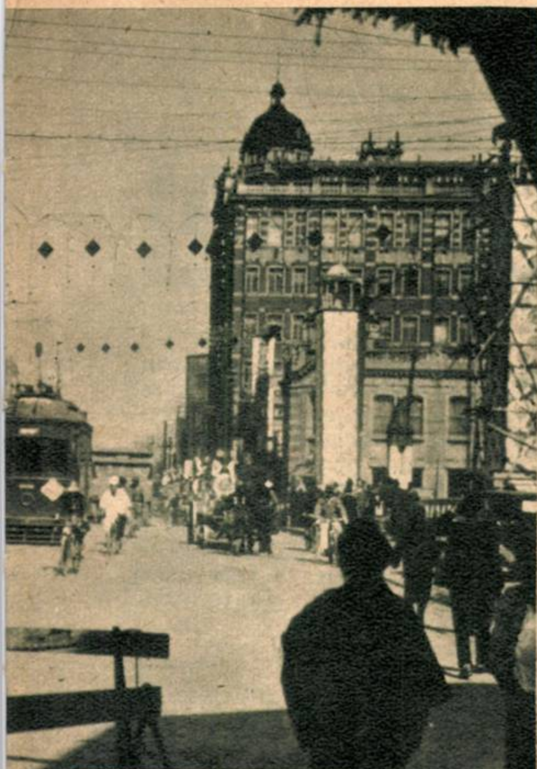
4.

2.

5.

1) Trei mii de soldaţi demonstranţi din armata americană a foamei, au manifestat ostil în faţa Casei Albe din Washington, cerând ajutor pentru şomeuri. 2) Un expres a deraiat în staţia Würzburg, în Germania. Accidentul a costat viaţa a zece călători. 3) In marele magazin Schirokya din Tokio, a isbucnit un incendiu catastrofal. Cu această ocazie şi-au găsit moartea 500 de oameni. 4) D. Paul Boncour, cunoscutul om politic francez, a format noul cabinet al Republicei, păstrând majoritatea din cabinetul miniştrilor Herriot. Cunoscătorii politicei externe internaţionale, nu acordă o durată prea lungă noului cabinet. 5) Miss Diana Churchill, fiica cunoscutului om de stat englez, Winston Churchill s'a căsătorit de curând cu d. John Bayley, ministru plenipotenţiar. 6) In ziua Sfintei Lucia, data la care revine lumina solară în ţinuturile nordului, s'a ales la Stockholm, o tânără fată care simbolizează pe Sfânta legendei. Aleasa a fost purtată prin tot oraşul. Pe cap purta o cunună în care ardeau câteva lumânări. 7) Franţa a serbat cu o deosebită solemnitate, împlinirea a o sută de ani dela naşterea marelui arhitect Eiffel, constructorul celebrului turn parisian, care-i poartă numele. 8) Inginerul american Le Roy F. Baker, din Los Angeles, a construit un microfon, care înregistrează sunetul dintr'o direcţie anumită şi anume, cu ajutorul unui reflector parabolic. Prin această invenţie, o convorbire într'un automobil poate fi filmată în aer liber, fără ca sgomotul străzii să jeneze înregistrarea.

7.

6.

8.

Instituţia căsniciei în pericol

IN cursul ultimilor 150 de ani, familia a fost slăbită de o serie de cauze ce continuă să se exercite. Nici chiar cei mai înverşunaţi dintre reacţionarii contimporani n'ar vrea să se întoarcă la vremurile când fiii căsătoriţi continuau să trăiască sub acoperişul părintesc, iar soţiile lor erau expuse meschinei tiranii a soacrei. Perimarea acestui gen de familie a fost o consecinţă a crizei de locuinţe. Dacă urmează ca fiii unui om să-şi instaleze pe măsură ce se căsătoresc, soţiile şi copiii sub acoperişul părintesc, acest acoperiş trebue să fie foarte întins, ceeace-ar însemna că în perioada ce precedă căsătoria fiilor se va face o considerabilă risipă de încăperi, or, exorbitantele sume la care se ridică acum chiriile, intimidează chiar şi pe cei bogaţi, determinându-i a nu întrebuinţa mai mult decât strictul necesar. In populaţiile urbane, această dificultate a locuinţelor a săpat şi mai adânc familia. Intr'un apartament mic, copiii devin o plictiseală pentru adulţi, ceeace adună tot mai mulţi părinţi în jurul propagandei pentru şcoalele froebeliene şi alte instituţii analoage. Pe urmă, e foarte probabil că tendinţa copiilor de-a petrece o cât mai mare parte din vreme afară din casă, va creşte, slăbind şi ea proporţional familia. Tendinţa aceasta n'are la bază numai raţiunea economică pomenită, dar şi întreaga mişcare a reformei educative ce evidenţiază dificultatea creeării unui mediu, care să convie atât copiilor cât şi adulţilor.

Cel mai puternic factor de anemiere a familiei este pretenţia femeilor de-a sta pe un picior de egalitate cu bărbaţii. Femeea care-şi câştigă existenţa, nu mai stă la discreţia bărbatului, în măsura în care sta înainte. Fiind nevoită să lipsească de-acasă în cursul zilei, îşi lasă copiii în grija altcuiva, ceeace face ca preocupările ei să graviteze într'o mai mică măsură în jurul căminului de cum se întâmpla cu femeea din trecut. In clasele bogaţilor, femeea îşi are averea ei, şi, în virtutea foaiei dotale sau a pensiei alimentare poate divorţa de soţul său, fără vre-o pierdere economică.

Un alt fapt care-a slăbit este facilitatea unei locomoţii rapide. In vechime, când membrii unei familii erau închişi de împrejurări, într'un orăşel de provincie, sau chiar într'un sat, trebuiau sau să încerce a se acomoda unii cu alţii, sau să înebunească şi în genere optau pentru prima alternativă. Astăzi însă, graţie festivităţilor sociale, week-endurilor şi excursiile în automobile, viaţa devine tolerabilă chiar acolo unde oamenii nu se prea simpatizează. Aceasta face legătura maritală mai puţin strânsă, decât înainte, mai puţin plictisitoare şi mai puţin permanentă. Se poate presupune că această cauză a anemierei căsniciei se va accentua cu timpul. Toţi cei înstăriţi vor poseda avioane, în care vor face după-amiezile excursii de câteva sute de kilometri. Uneori aparatul se va defecta, ceeace va avea darul să întârzie întoarcerea acasă. Această eventulitate va fi foarte propice escapadelor.

Locomoţia rapidă ne dă posibilitatea de-a nu sta mereu sub ochiul vecinilor noştri, cum se întâmpla în zilele ce-au precedat apariţia automobilelor. Teama de vecini a fost întotdeauna unul din cei mai puternici factori ai virtuţei şi tot ceeace diminuează această teamă, reduce în acelaş timp şi din atitudinile de convenţională corectitudine.

Slăbirea legăturei familiare se mai trage şi din atenuarea dogmatismului religios şi din scăderea credinţei. Acum o sută de ani, mai toate femeile erau convinse că orice infracţiune adusă legii maritale, le expunea pericolului de-a intra în focul iadului, credinţă perimată acum cu totul, ceeace face ca acţiunile lor să se desfăşure în limita toleranţei sociale şi nu după un standard rigid.

Nu văd nimic care să mă îndreptăţească a presupune că aceste cauze ale slăbirei familiei, vor diminua; dimpotrivă, ele par că vor avea în viitor efecte cu mult mai remarcabile, decât acum. E de asemeni probabil că îngrijirea copiilor va cădea din ce în ce mai mult în sarcina autorităţilor publice, mai cu seamă în păturile mai sărace ale populaţiei. Grija copiilor a însemnat principiul de stabilitate al căsniciei şi pe măsură ce această sarcină se reduce, legătura maritală slăbeşte şi ea. Rezultatul va fi că, pe când femeea va continua să joace un rol important în viaţa copiilor, tatăl se va estompa din ce în ce mai mult, într'un plan secund, şi cum în corpul didactic au început să predomine tot femeile, copiii nu vor veni

Dreapta: ***Sugacii unui oficiu de asistenţă socială, sunt cântăriţi.***

Jos: ***Copilaşii luând masa într'un orfelinat.***

aproape de loc în contact cu bărbații adulți. Eu personal nu văd în aceasta un bine, întrucât exercitarea în proporții egale a influențelor femenine și masculine, îmi pare tot ce poate fi mai bun pentru desvoltarea spirituală a copilului. Dar forțele ce tind în această direcție sunt atât de formidabile, încât nu socot că le poate sta în cale vre-un argument.

Autoritatea tatălui a avut întotdeauna la bază rațiuni economice. Ea consta în faptul că întreținea pe mamă și pe copii, până când aceștia din urmă erau capabili să-și câștige singuri existența; acum însă, sunt tot mai frecvente cazurile femeilor măritate, independente economicește de bărbații lor, iar în clasele sărace copiii sunt întreținuți într'o măsură din ce în ce mai largă de către autorități publice. Aceste două tendințe slăbesc și ele situația tatălui și nu se știe cât de departe vor merge, după cum n'am putea anticipa asupra evenimentelor economice de mâine. Pot prezice însă că aceste transformări se vor produce în Europa pe o scară mai largă decât în Statele Unite și că familia va fi de aci în cincizeci de ani mai puternică în America decât în Lume Veche. In aceste zile de depresiune economică, nimeni n'ar putea spune ce influențe va avea comunismul, pornit din Rusia, și oriunde apare acest regim, familia se disolvă.

Am exprimat până acum, nu ceeace doresc, ci ceeace cred că va fi. Am trecut de vârsta când te aștepți ca evenimentele să se desfășoare după voința ta. In Europa, vor avea loc mari schimbări, unele bune și altele rele, iar America pare că va deveni ultimul refugiu al multor vechi instituții și printre acestea, profetizez că se va include și familia deși considerabil slăbită.

BERTRAND RUSSEL

AVETI GUST MUZICAL?

Alegeți cea mai bună placă din seria pe care le-a scos „Realitatea Ilustrată" și „Columbia", în concurs, plăci pe care le puteți asculta în orice magazin de muzică și la centrala și sucursalele „Columbia" din țară.

Strângeți cupoanele ce apar în „Realitatea Ilustrată" și trimiteți buletinul de vot completat cu alegerea făcută după terminarea concursului, redacției noastre, str. Const. Mille 7, și veți participa astfel la distribuirea premiilor de

LEI 100.000

Cel mai bun diseur - Cea mai bună diseuză

Concursul „Realitatea Ilustrată"-„His Master's Voice"

Printre alte multe drumuri spre glorie, avere și celebritate, pe care le-a netezit „Realitatea Ilustrată" cititorilor ei, înscriem și marele concurs vocal organizat împreună cu mondiala casă muzicală „HIS MASTER'S VOICE", grație căruia vom alege din marea mulțime a anonimilor sau a celor mai mult sau mai puțin consacrați, pe cel mai bun diseur — cea mai bună diseusă ai României.

Concursul va avea loc în București, în a doua jumătate a lunei Ianuarie 1933, sub egida unui juriu din care vor face parte personalitățile cele mai de seamă ale vieții muzicale și intelectuale românești și în asistența publicului, într'o mare sală de spectacol, care se va anunța ulterior.

Cei doi aleși vor primi câte un premiu de

Lei 20.000 (douăzeci mii)

în numerar, cari le vor fi înmânați pe loc, câte un angajament în condițiuni strălucite, pe termen de un an, la cunoscuta casă muzicală „His Master's Voice", unde li se va imprima vocea, câteva călătorii de primul rang la Viena, Berlin și Paris, speciale pentru aceste imprimări, gloria și averea mult visată, precum și drumul deschis către scenă și cinematograf.

In afară de acestea, cei doui aleși vor mai putea obține — la cerere — câte un angajament bine retribuit, în localurile selecte ale Capitalei.

Bucățile ce se vor executa — obligatoriu — în fața juriului, le vom anunța în numărul nostru viitor.

Cel mai frumos cadou de Anul Nou este un abonament la excelenta revistă „Realitatea Ilustrată"

Un studiu de clasă, cu ajutorul şoarecilor

In Anglia s'a pornit o campanie impotriva guzganilor, cari sunt ucişi prin gaze.

CÂND Miss Letta Wampler, profesoară de gospodărie la un liceu de fete din Vincennes, Indiana, a solicitat o sumă de bani pentru cumpărarea a patru şoricei albi, câţiva dintre membrii comitetului şcolar au găsit cererea puţin cam progresivă pentru a nu spune prostească. Ce putea face o profesoară de gospodărie cu aceste mici rozătoare?

Miss Wampler şi-a dobândit totuş şoarecii şi lecţiile ei despre valoarea nutritivă a alimentelor au dat rezultate atât de interesante, încât ideea sa atras atenţia tuturor educatorilor din această regiune.

Miss Wampler a prins să arate clasei sale de viitoare soţii şi mame ce li s'ar întâmpla lor, soţilor şi copiilor lor, dacă n'ar consuma alimente indispensabile organismului — preparate astfel încât să se asimileze cât mai complet. Există multe cărţi ce tratează despre vitamine şi calorii, dar profesoara a găsit că expuse astfel, faptele aveau să apară didactice şi aride. Acest fapt a făcut-o să ceară şoareci.

La începutul cursului, Miss Wampler şi-a pus cei patru şoareci pe catedră şi a explicat copiilor că şoarecii reacţionează în mare parte ca şi oamenii faţă de hrana pe care o primesc. Alimentul vătămător unei fetiţe sau băiat e tot atât de vătămător şi pentru şoricel. Hrana care menţine una din aceste rozătoare, sănătoase şi vioaie, va avea acelaş efect asupra unei fiinţe omeneşti. El le-a atras apoi atenţia asupra faptului că cele patru animale erau de aceeaş vârstă şi se aflau în aceleaş condiţii fizice.

Zi după zi fetiţele pregătiau mâncăruri, din care dădeau şi şoriceilor. Doi din ei erau hrăniţi după ceeace s'ar numi marele regim american: carne, cartofi, pâine albă şi cafea. Aceste animale deveniră nervoase şi irascibile, nu puteau dormi şi curând slăbiră de li se vedeau oasele prin piele. Ceilalţi doi şoareci fură alimentaţi pe lângă carne, cu legume verzi, şi fructe proaspete. După două săptămâni, ochii lor străluceau de sănătate, deveniseră rotunzi ca niste mingi şi alergau voioşi de la un capăt la celălalt al cuştei lor. Nu-ţi venia să crezi că erau fraţi cu şoriceii slabi şi bolnăvicioşi, botezaţi ‚Slip" şi „Slide" de fetiţele care urmăriau pasionate efectele combinaţiilor alimentare.

Demonstraţia D-rei Wampler a avut un răsunet atât de puternic încât şcoala sa a trebuit să împrumute şoriceii şi altor licee din acel district.

Sus: *Asociația corpului didactic primar, a dat un concert la Atheneu, pentru comemorarea a 20 ani dela moartea lui Spiru Haret.* Jos: *De curând s'a inaugurat expoziția de pictură a personalului P. T. T.*

Sus: *Regele Carol și Voevodul Mihai, au participat la serbarea dela reg. 2 de gardă „Regele Alexandru", ocazionată de onomastica suveranului jugoslav.* Jos: *Șofeurii de taximetre și autobuze au organizat o demonstrație pe străzile Capitalei.* Stg.: *demonstranții la Cameră;* dr.: *Autobuzele pe Calea Victoriei.*

SPORT

Dacă la noi în Bucureşti iarna s'a amuzat să ne pudreze cu puţină zăpadă, în alte ţări ea a aşternut un strat gros de nea, care permite practicarea skyului. Fotografiile pe care le publicăm mai sus, reprezintă:

Stg.: Ultimul exerciţiu de sky, înainte de a pleca în munţi, după o lungă serie de exerciţii pregătitoare. *Dr.:* Cinci pasionaţi skyori execută, pe zăpada proaspăt căzută, în acelaş timp, aceeaş figură.

In Anglia a apărut un nou joc de tenis de cameră, numit „squash raquet". Racheta, după cum se vede în fotografie, e mică şi cu o coadă lungă. Regulele sunt aceleaşi ca şi la tenis. Jucătoarele poartă pantaloni. Fotografia reprezintă o fază dintr'un match, disputat pentru obţinerea titlului de campioană.

Ştiri sportive

Sâmbătă 17 Decembrie au avut loc la circul Kludsky mai multe matchuri de box, dintre care cel mai însemnat a fost acel disputat între Spakow şi Anderson. Matchul s'a terminat la egalitate.

* * *

Matchul de hokey pe ghiaţă de Duminică 18 Decembrie între Telefon-Club şi Tenis-club s'a terminat cu scorul de 5-2.

* * *

Duminică 18 Decembrie la reg. 3 călăraşi a fost un parcurs de obstacole.

Câştigătorii sunt următorii:

La cursa I obstacole:

Locot. Amzărescu C. dela 3 călăraşi.

Sub-locot. Gheorghiu dela 4 Roşiori.

La cursa obstacole:

Locot. Albu dela 3 Călăraşi.

Locot. Florescu dela Escorta Regală.

* * *

In ziua de 17 Decembrie la Paris echipa orădeană a reuşit să dispună de echipa Red. Star. Această victorie i-a prilejuit încă câteva angajamente.

In ordine cronologică, iată câteva matchuri:

La 18 Decembrie la Arras, cu A. S. Arras.

La 22 Decembrie la Lens, cu Racing Club Lensois.

La 25 Decembrie la Lorient cu F. C. Lorientais.

La 1 Ianuarie la Luxemburg cu Sport Union-Luxemburg.

La 19 Ianuarie la Montpellier, cu S. O. Montpellierains.

La 22 Ianuarie la Marsilia, cu Olympique de Marseille.

La 22 Ianuarie la Marsilia, cu Olympique de Marseille.

In schimb cealaltă echipă arădeană, *„Crişana"* a fost învinsă de echipa vieneză Nicholson cu 4:3.

ENA CORVIN

CADOURI

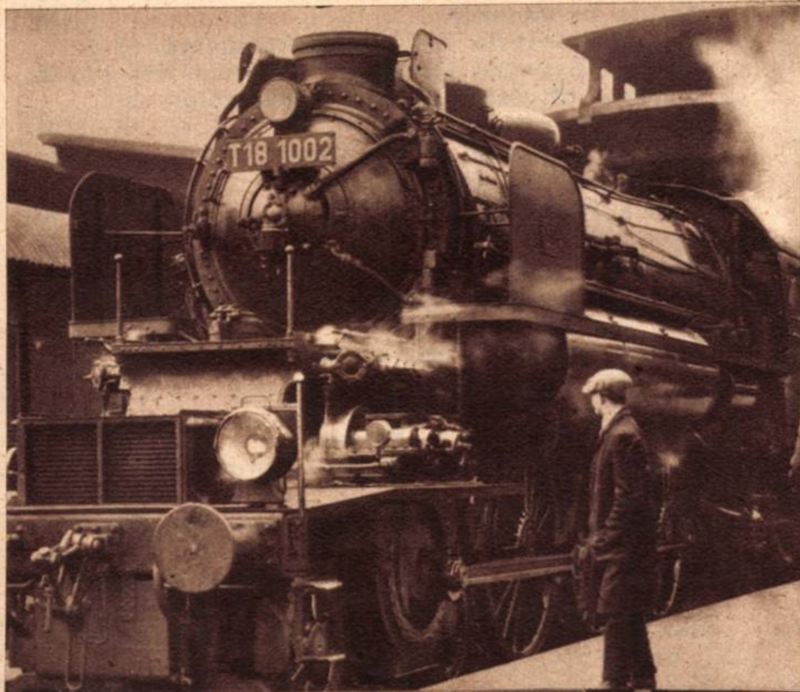
Mărci poştale pentru colecţiuni, mare asortiment, serii frumoase, special aranjate pentru cadouri, preţuri accesibile tuturor pungilor, vînd Tutungeriile *Craja*. Calea Victoriei No. 30 şi 51.

REVELIONUL SOLITARILOR

Intr'o mare de lumină se scaldă orașul. Fiecare locuință pare un templu al veseliei. Copii, femei, bărbați râd, cântă. E anul nou.

In încăperea săracă, la lumina domoală a lămpii, stă fata cu chipul palid și ochii arși de potopul lacrimilor. Sufletul ei sfielnic nu îndrăznește să-și tălmăcească dorințele. Ar vrea ca anul care a sosit să-i aducă un adăpost mai omenos și o inimă bună alături, așa încât toată truda ființei ei să-și găsească însfârșit potolire.

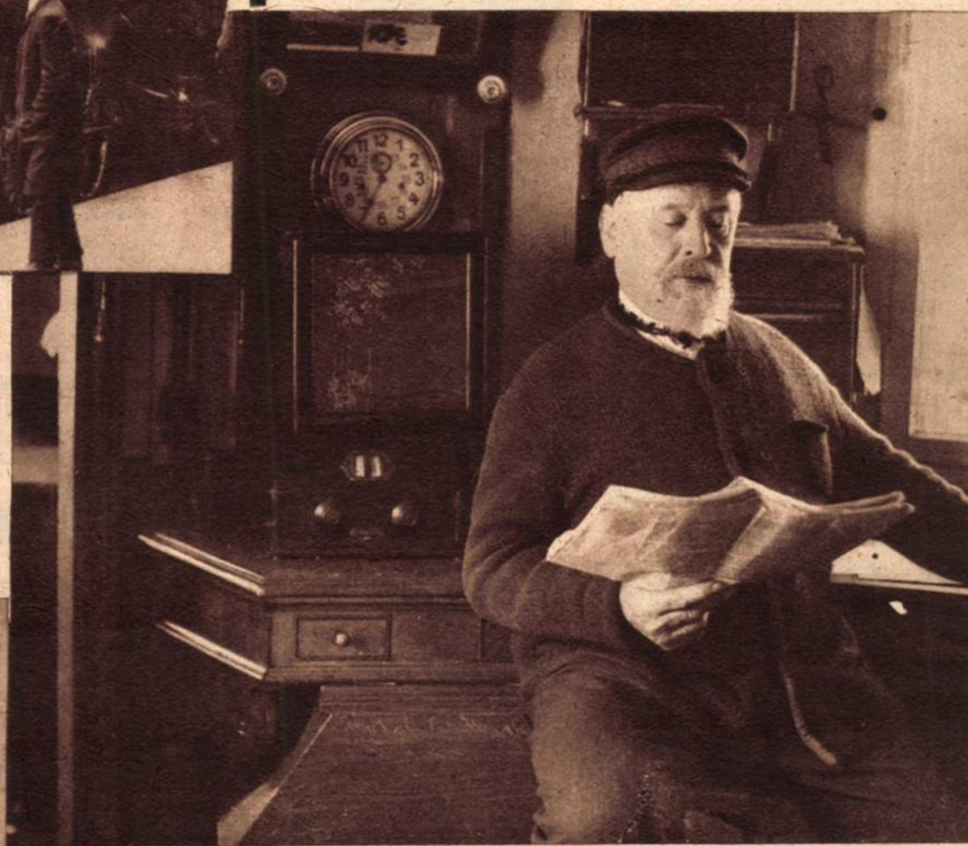
La miezul nopții, când prin împrejurimi toate luminile s'au stins, suflă și ea în lampă și'n timp ce aerul vibrează de urări și strigăte aprinse de bucurie, ea se roagă trimițând spre bolta Celui Inalt, mărgăritare de cuvinte, potire din roua gândurilor cu dorință de împlinire. Dar fata aceasta nu-i singura ființă pătrunsă de evlavie.

Stg.: *Revelionul mecanicului pe locomotivă, este din cele mai triste.*

SUNT răni mai dureroase ca cele cari sângeră și ființa noastră are tăria să le poarte ani dearândul, cu cel mai sublim stoicism. Legea alcătuirii ne-a impus implacabilul duo al sufletelor, lanț de care nu ne descătușăm decât refugiindune la unul din polii existenței, acel al animalismului accentuat.

Poemul cel mai chinuitor e cel al singurătății. Infrigurate se întind brațele spre un punct imaginar, iar buzele arse șoptesc în neștire frânturi de mângâeri.

Sus: *Paznicul farului serbează singuratec revelionul, ca și santinela din post* (stânga).

Bătrâna care abia își duce în spinarea-i încovoiată greul anilor, își are și ea rugăciunea pentru anul care a sosit.

Vede pământul adumbrit de calvarul suferinții. Suflul milei și-a făcut locaș în pieptul stors de vlagă și rugăciunea ei cere oblăduire pentru tot ce-i năpăstuit sau atins de primejdie, dela marinarul amenințat la fiecare clipă de răscoala apelor, până la muncitorul care scormonește ca un sobol adâncurile minei. Nu uită nici pe orfani, nici pe fetele și tinerele femei înșelate în visurile lor, nici pe bătrânii fără adăpost și în nemărginita ei milă cere îndurare și pentru câinii hoinari, isgoniți cu vrăjmășie, din poartă în poartă.

Anul nou venit e ca un bold răscolitor de gânduri și dorinți. Sufletele singuratice îi trăesc cu sălbăticie ampla intensitate.

Stă paznicul de far într'o mare a pustietății. Nimic în jur decât isbiturile de tunet ale valurilor. Deodată apare în larg un vapor. Luminile de pe el s'au stins pentru câteva clipe ca și cum uriașul monstru s'ar fi cufundat brusc în adâncul apelor. Dar bogăția de lumină renaște mai strălucitoare, și ochii paznicului se aprind vrăjiți. Inchipuirea a creat pe dată o imagine de poveste.

Departe la granița țării, prin locuri mlăștinoase și întortocheri de ape vrăjmașe stă sentinela cu ochi în larg. Iureșul aspru al vântului înghețat i-a pătruns până la oase. A intrat în post în clipa când ceasul a bătut miezul nopții. Un rictus nervos i-a înflorit într'un colț al buzelor.

...Acasă, în căsuța cu încăperile calde, ai lui stau în preajma focului. Vor să primească Anul Nou cu veselia cuvenită. Intr'un colț mama cu chipul ofilit își șterge lacrimile în taină și degetele-i osoase îi tremură când închină paharul de vin în sănătatea celui plecat.

Cu iuţeală de fulger pământul e străbătut de trenuri în lung şi'n lat. Mecanicul de pe locomotivă cu faţa înegrită de fum şi hainele soioase stă la datorie. Gesturile lui sunt repezi, dârze, ca şi cum s'ar trudi să-şi îndepărteze tortura unor gânduri. La ospăţul de acasă e veselie in potop de râs, dansuri şi cântece. Dar oamenii petrec cum pot şi scuturându-şi capul ca de o povară mecanicul ţine să primească ceasul cel nou al anului cu inima deschisă. In sgomotul obsedant al maşinei buzele-i prind să îngâne o frântură de cântec, a cărei melodie creşte, creşte, umplându-i toată fiinţa de suflul unei împăcări neaşteptate.

Anul Nou soseşte în bătăi domoale de aripi şi la căpătâiul bolnavilor prin saloanele spitalelor. Coboară în inimi adânci fierbinţi de speranţă şi chipurile subte zâmbesc împăcate.

— Dumnezeule, dărueşte pentru fiecare din noi un an mai bun !

In casa liniştită unde Anul Nou a fost primit domol, tânăra fată cu capul aprins de gânduri nemărturisite tuturora, ghemuită în aşternutul alb cu perdelele pleoapelor coborîte peste priviri, are o clipă viziunea frământată a omenirii, care parcă ar năzui să se încaere într'un nou măcel. Atunci din toată fiinţa ei porneşte o rugă închinată celui mai sfânt altar „Pacea", care singură poate călăuzi sufletele spre drumul sănătăţii morale de care avem atâta nevoe.

MARG. N.

Mergeţi in pas cu progresul

Cunoscuta vedetă franceză France Martir, înregistrând cuplete pe plăci „Victor": „R. C. A.".

In locul invechitelor felicitări pe cărţi poştale ilustrate, cu ocazia Sărbătorilor, trimiţând o placă de gramofon cu urările ce doriţi să faceţi rudelor şi prietenilor dvs. va avea mai mult succes urarea fiind făcută prin graiu şi nu prin scris.

Mare şi plăcută va fi surpriza celor ce vă vor asculta vocea. Cu această ocazie puteţi participa la marele concurs al revistei „Realitatea Ilustrată" şi al casei de radio R. C. A. Amănunte asupra concursului le găsiţi în ultimul număr al revistei „Realitatea Ilustrată".

Aceste plăci se pot imprima la :

Bucureşti: R. C. A., calea Victoriei 106, etaj I.

Braşov: „Electra", str. Voevodul Mihai No. 22.

Cernăuţi: „Automotorul", str. Iancu Flondor 35.

Cluj: „Construcţii" Piaţa Unirii 32.

Wallace Beery imprimându-şi vocea la „R. C. A.".

Constanţa: Limbidi, str. Carol 38.

Galaţi: „Auto-Turism", str. Mare 2.

Craiova: „La Harpa", Krasniansky, str. Unirii 80.

Ploeşti: „Radio-Lumina", Pasagiul Cooperativa.

Sibiu: „Radio-Lux" str. Regina Maria 49.

Timişoara: Kecskemety, str. Telbisz.

UMERII

JOHN LA GATTA, artistul faimos pentru admirabilele-i portrete feminine, spunea într'o zi:

— „Când merg pe stradă, mă amuz a studia umerii femeii care merge înaintea mea. Pot determina după felul cum îi mişcă, dacă e stupidă sau blazată, supărată sau îndrăgostită".

Să vedem acum ce spun umerii d-voastră.

Dacă sunt imobili aveţi o fire închisă şi întruchipaţi o personalitate rigidă. Simţiţi poate mult, dar exteriorizaţi foarte puţin, de unde rezultă că nu veţi încerca nici teatrul şi nici cinematograful, chiar dacă aţi avea priviri fascinante şi un surâs oricât de fermecător.

Umerii sunt termometrul emoţiei şi pasiunei. Nu s'a pomenit nicicând o mare actriţă, care să n'aibe în umeri cea mai desăvârşită libertate. Arthur Muray marele profesor american de dans spune:

— „Dansul e lipsit de graţie, atunci când umerii sunt rigizi. Femeea pe care ochii o urmăresc într'o sală de bal, e cea a cărei umeri se mişcă într'un ritm perfect cu întregul corp".

Profesori de artă dramatică, autorităţi coreografice şi toţi artiştii cari lucrează în serviciul plasticei, vă spun într'un fel sau altul că veţi fi lipsite de graţie, personalitate şi frumuseţe, dacă nu veţi lăsa jos liber acestor membre expresive. Şi la corul lor, doctorii asociază un „Amin" din inimă, arătând că Natura a intenţionat din capul locului ca umerii să fie mobili, — aşa cum a vrut ca aripile păsărilor să se desfacă şi să sboare, — întrucât i-a ataşat de scheletul dvs. doar într'un singur punct în faţă, unde oasele gâtului se unesc cu oasele toracelui. Incolo, chiar în regiunea omoplaţilor largi şi plăţi, sunt ţinuţi în poziţie doar de muşchi, aşa că rigiditatea lor nu poate fi decât un obiceiu — şi unul foarte nesănătos. Imobilitatea umerilor vă poate cauza dureri în ceafă, iar presiunea lor asupra nervilor, poate determina migrene şi chiar boli nervoase. Desprindeţi-i deci din cuşca coastelor dacă aţi prins prostul obiceiu de a-i ţine prea ţepeni.

Lungiţi-vă pe podele — în nici un caz pe o suprafaţă moale. Intindeţi bine şi despărţiţi picioarele cam la treizeci de centimetri depărtare unul de altul şi ridicaţi-vă şalele, lăsându-vă greutatea pe umeri. Nu lăsaţi stomacul să iasă în afară, cu alte cuvinte, nu vă curbaţi spatele şi agitaţi-vă frecându-vă astfel omoplaţii de suprafaţa dură şi plată. Repetaţi exerciţiul de câte va ori cu mici pauze.

Dacă nu vă puteţi preta la această mişcare, puteţi practica o rotaţie a umerilor, pe care o veţi face pe rând cu câte unul şi apoi cu ambii. Veţi observa cât de uşori vă vor păstra mai apoi şi ce plăcere veţi avea simţindu-i liberi.

Exercitaţi-vă deci această parte a corpului cât mai mult — căci iată câteva din dezavantagiile pe care vi le pot aduce rigiditatea umerilor:

Aveţi un aer de îngâmfare, de superioritate, deşi în intenţii sunteţi departe de o atare atitudine? Ei bine, aceasta se datoreşte faptului că vă ţineţi umerii spre spate! E postura familiară a tiranului şi a individului dornic de a se impune atenţiei publice, prin mijloace ieftine. Dar priviţi-vă spatele atunci când luaţi această poză de superioritate. E frumos? Departe de aşa ceva! Intre omoplaţi vi s'a săpat un şanţ, întreaga dvs. înfăţişare are ceva nesuferit şi e mai mult decât sigur că simţiţi o durere în spate, din cauza efortului de a vă menţinea umerii în această poziţie nenaturală.

Sau poate că umerii dv. indică un caracter nervos şi fricos, una din acele nefericite creeaturi ce par mereu în aşteptarea unei explozii. Dacă vă ţineţi umerii ridicaţi de parc'aţi sta să vă prindeţi capul între ei, sunteţi cu siguranţă unul din aceste tipuri nervoase, şi dacă lucraţi la o prea mare tensiune sau sub o prea mare presiune, aţi prins probabil cu vremea acest urât obiceiu. Invăţaţi a vă ţinea umerii acolo unde trebue să stea. Altfel, nervii dv. vor „ceda" într'o zi şi veţi avea atunci neplăceri cu mult mai mari decât exerciţiul zilnic de câteva minute.

Dar umerii dv. exprimă poate descurajare şi oboseală? In cazul acesta ei cad înspre piept. Păreţi timidă şi slabă, şi pierdeţi lupta mai înainte de a fi început. Aveţi aerul că v'aţi fi petrecut întreaga viaţă muncind din greu şi munca nu prea motivează întotdeauna rotunzimea spetelor.

Câteva mişcări zilnice le va lua din greutate şi dacă trebue să vă aplecaţi asupra unei mese, a unei maşini de scris sau a unui lucru, îndoiţi corpul nu din umeri, ci dela mijloc.

Vechea deviză şcolară: „Pieptul înainte şi umerii înapoi" e detronată atât de esteţi cât şi de medici. Umerii nu trebuesc aruncaţi nici înainte, nici înapoi, nici ridicaţi şi nici lăsaţi, ei au nevoie de libertate, de o nestânjenită mobilitate, dacă vreţi să fiţi sănătoase şi să realizaţi un aspect de graţioasă eleganţă.

DOROTHEA

Graţioasa actriţă americană Norma Shearer, *îşi datoreşte cariera în bună parte, ţinutei umerilor ei.*

H. G. Wells

schiţează un program de viitor al culturei omeneşti

CARE va fi aspectul culturei, peste cincizeci de ani? Există probabilitatea unei restrângeri sau totale dispariţii a culturei, într'o generaţie. Setea de câştiguri materiale şi patriotismul ne obsedează, distrugându-ne sistemul social repede şi sigur, chiar sub ochii noştri. Şomajul sporeşte, crima la fel, iar răsboiul bate la uşă. Câţiva indivizi se străduesc să ne salveze civilizaţia, dar actuala stare de lucruri se ridică neîndurătoare împotriva lor.

Totuş omenirea a mai înfrânt dificultăţi ca acestea şi cum în perspectiva dată mai sus nu există o cultură de care să pot vorbi, voi presupune că în mod neaşteptat am ajunge a ne salva şi reorganiza viaţa socială pe singura bază posibilă, de guvernare mondială, cu fonduri mondiale şi printr'o înlocuire în continuă desvoltare, a întreprinderilor private şi profitoare, prin instituţii colective, pentru binele obştesc. Voi presupune că lumea va ajunge în cele din urmă într'un stadiu de organizaţie socială cu mult superioară formelor cunoscute până acum.

In aceste condiţiuni, cultura va fi cu totul altceva decât un sistem de îmbâcsire a tinerelor creere, sistem desemnat astăzi sub această denumire. Va fi sarcina ce se va considera atunci drept cea mai nobilă, mai subtilă şi mai responsabilă dintre profesiuni, stând în strânsă legătură, pe de o parte cu puterile guvernante, iar pe de alta cu medicina şi ştiinţa. Fiecare cetăţean va fi educat. Comunitatea va fi o comunitate educată. Şi această educaţie va ţinti către cea mai deplină desvoltare, (ţinându-se seamă de idiosyncrazii) a posibilităţilor intelectuale şi fizice ale fiecărui individ. Va cuprinde, deci, dansul şi toate formele de exerciţii, dătătoare de frumuseţe, sănătate şi agilitate, apoi, exercitări pentru desvoltarea inteligenţei şi a spiritului critic şi pentru formarea de dexterităţi manuale.

Dar latura individuală a vieţei nu este decât jumătatea vieţei; omul există pentru a acţiona şi reacţiona faţă de semenii săi, el nu poate face nimic în acest sens, fără înţelegere, astfel că educaţia va include predarea tuturor mijloacelor de exprimare şi comunicaţie, o întrebuinţare frumoasă a limbei locale şi pe lângă ea, cel puţin una de circulaţie universală, cum ar fi de pildă engleza literară; cititul, matematicile, căci matematicile sunt şi ele o limbă; desemnul şi muzica. Această ultimă grupă de factori educativi se clasează înaintea celei dintâi; limba şi gândirea sunt în practică inseparabile. Nu poţi aprecia formele obiectelor decât într'un mod foarte imperfect, fără desemn şi matematici şi nu ştiu dacă, chiar cea mai interiorizată viaţă privată poate fi aceeaş cu sau fără muzică. Evoluţia socială şi individuală vor merge mână în mână.

Mai departe, educaţia va cuprinde un program de formare a conduitei, întrucât consideraţia pentru ceilalţi, buna cuviinţă şi dragostea de adevăr nu sunt sădite în noi de natură, şi aceasta este cea mai esenţială parte a educaţiei. Câţiva „pedagogi avansaţi" spun astăzi imense nonsensuri, perorând asupra răului represiunilor. Dar educaţia morală e ea însăşi o represiune. Fiecare copil are nevoie să fie oprit dela anumite lucruri, de câteva zeci de ori pe zi şi nu există un alt mijloc de a-l educa moralmente. Nu poţi face o civilizaţie cu anarichişti morali. Fiecare individ va trebui crescut cu ideea muncii şi obicinuit a găsi plăcere într'o datorie bine îndeplinită şi de interes general.

Şi apoi, există un oarecare minimum de idei şi cunoştinţe — pe care mulţi dintre pedagogii moderni înclină să le condamne, „noţiuni gratuite" le numesc ei — absolut necesare tuturor celor cari vor tinde să joace un rol activ în complexa viaţă socială şi politică a viitorului. Fiecare va trebui să aibă o largă concepţie asupra situaţiei omului în timp şi spaţiu, va trebui să ştie cum a început viaţa noastră socială, cum a evoluat şi cum stă în momentul pe care-l trăeşte — asta înseamnă că fiecare va trebui să aibă noţiuni bine determinate de istorie generală, de sociologie, industrie şi finanţe. Va mai trebui să aibă cunoştiinţe temeinice asupra fenomenelor vieţei şi asupra vieţei în sine, cunoştiinţe ce se centralizează astăzi în ceeace noi numim biologie. Toate acestea vor contribui la formarea viitorului cetăţean normal, constituind educaţia obicinuită a individului.

In această lume de abundentă producţie, oamenii vor consacra doar câţiva din anii maturităţei lor, marilor activităţi industriale, spre binele obştesc. Tinereţea nu va mai fi covârşită de trudă. Punerea copiilor la muncă, cum se face în zilele noastre, va apărea atunci drept cea mai mare ticăloşie. Educaţia se va continua chiar la maturitate dealungul întregei vieţi, pentru fiecare, variând după aptitudini, posibilităţi şi dorinţe. Universităţi speciale, de cele mai diferite feluri, vor abunda în lume. Un număr tot mai mare de oameni vor urma calea ştiinţei creeative şi a artei. O mare parte vor lucra în serviciul public şi tot mai puţini vor fi aceia cari vor urmări câştiguri personale.

Intrezărim acest viitor posibil, din nebuloza în care plutim în momentul de faţă. Cât de aproape ne pare şi totuş, cât de inaccesibil! *Homo sapiens* e astăzi în situaţia cuiva care s'ar îneca treptat într'o mlaştină, — având înainte-i viziunea Idealului atins, — dată fiind lipsa unei educaţii destul de puternice şi a unei vieţi intelectuale suficient de ridicate, pentru a-l salva.

Osemintele Domnului sau ale Banului?

1) Candela din biserica Sft. Gheorghe Nou. Pe ea s'au găsit însemnările Doamnei Marica, soția lui Constantin Brâncoveanu. 2) Imediat după deshumare, osemintele au fost sigilate provizoriu, într'o ladă. 3) Lespedea de pe mormântul prezumtiv al lui Constatin Brâncoveanu. 4) Unul din craniile deshumate. 5) Câteva din osemintele descoperite în mormintele din biserică.

PATRIARHUL României, dr. Miron Cristea, a propus celorlalte patriarhii ortodoxe, canonizarea lui Constantin Brâncoveanu, fostul domnitor al Munteniei, care a fost executat de turci în 1712. Pentru acest scop s'a procedat la desgroparea osemintelor Brâncovenilor, îngropate la biserica Sft. Gheorghe Nou din Capitală. S'au găsit osemintele mai multor membri ai familiei și până acum nu s'a putut stabili, care sunt acelea ale fostului domnitor. Ele au fost expuse publicului, în biserică.

Humor

Maşina de cosit iarbă a scoţianului.

CE O SĂ FACĂ LA VARĂ

Un gângav îşi întâlneşte prietenul pe care nu l-a mai văzut de mult:

— „As...as...as...as...cultă, ce-o, ce-o, ce-o, ce-o săă... f...f...f...faci la va..va..va...vară?.."

— „Bine omule, ce ţi-ai găsit să mă întrebi, acum în iarnă, ce o să fac la vară..."

— „N...n...n...nu, stai, st...stai, ce-o, ce-o, ce-o, ce-o, să ă... f..f..f..f..faci la va..va..va..vară..?"

— „Păi ce vrei să fac? Ştiu eu ce-o să fac la vară? Poate c'o să plec undeva, dar nu înţeleg ce-ţi veni..."

— „N... nu. S...s...s...s...stai, te intrrr...eb ce-o, ce-o, ce-o, ce-o, săă... f..f..f..f..faci la va..va..va.. vară, d...d...dacă, ac...ac...acum, îţi m..m..m..m...miros p...p...pi...cioarele".

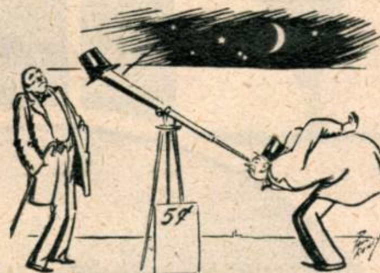

— *„Ei bine, eu drept să-ţi spun, nu înţeleg ce găsesc oamenii mari în dragoste.*

SINCERITATE...

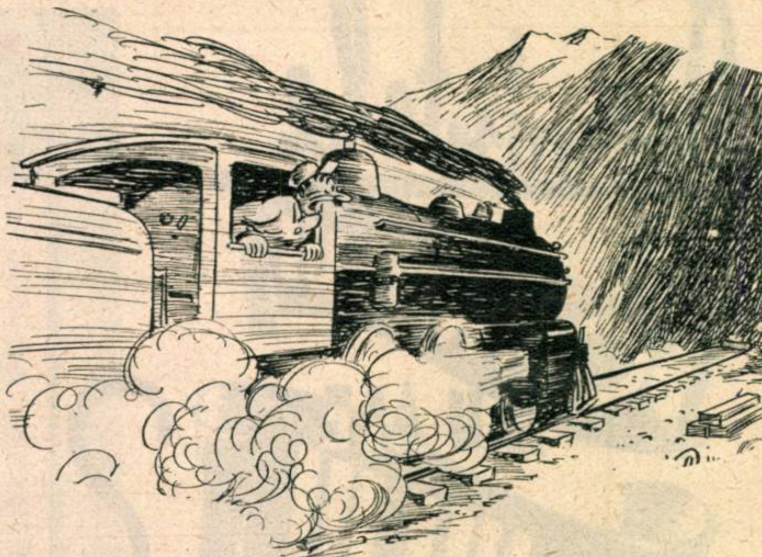
— „N'am copii, n'am nevastă, nu-mi place radio, nu cânt la saxofon, sunt un om foarte liniştit. Nu înţeleg dece nu vreţi să-mi închiriaţi camera".

— „Dacă ţii cu orice preţ, ca să fiu sincer, am să-ţi spun: dumneata eşti cam bătrân şi nu-mi plac înmormântările".

Nu merită să te mai uiţi, Bill — cerul e tot atât de negru ca şi jobenul tău.

Mecanicul: — *„Dumnezeule! au uitat să sape tunelul!"*

LA DENTIST.

— „Vreau să-mi pun o dantură nouă, fiindcă nu mai pot mânca. Cât o să mă coste?"

— „Două mii de lei, dar pe urmă garantez că veţi mânca perfect".

— „Imposibil..."

— „Cum asta?"

— „Păi decă vă plătesc două mii de lei n'o să mai am ce mânca!"

LA ŞCOALĂ.

Profesorul: — „Pentru ce e important anul 1483?"

Primul şcolar: — „Fiindcă s'a născut Martin Luther".

Profesorul: — „Foarte bine. Dar ce s'a întâmplat în anul 1487?"

Al doilea şcolar: — „Martin Luther a împlinit patru ani".

Răspunsurile la întrebările din pag. 8.

1. Knut Hamsun.
2. Mica diviziune a creerului ce se află la baza craniului.
3. Intrebuinţarea mai multor cuvinte decât e nevoe, pentru exprimarea unei noţiuni.
4. O plantă din Estul Indiei.
5. Probabil pentrucă primul volum de acest fel întrebuinţat la început de Mercator, avea pe copertă un desen al lui Atlas, purtând pe umeri globul pământesc.
6. O perioadă când zilele şi nopţile sunt egale.
7. Probabil din Persia sau Arabia.
8. Engleza, — de mai mult de 160.000.000 persoane.
9. Keops.
10. 98.4⁰ Fahrenheit.
11. Intaglio.
12. Din coaja copacului chinchona.
13. Nu, aripile sale nu-l pot ajuta la sburat.
14. La Dnieprostroy, Rusia.

Cel care a uitat să-şi reînoiască abonamentul la „Realitatea Ilustrată" pentru anul 1933.

E PREFERABIL...

Logodnica: — „Şti, dragă, i-am spus tatii că eşti scriitor..."

Logodnicul: — „Ei, şi ce-a spus?"

Logodnica: — „S'a bucurat mult de asta. Fiindcă vezi, primul meu logodnic, care era tot atât de antipatic, era boxeur..."

VINDECARE

— Crezi că doctorul ăsta o să mă vindece de chelie?

— Sunt sigur.

— Dece?

— Sunt sigur că atunci când ţi-o prezenta nota, o să ţi se facă părul măciucă în cap!

— *„Pilot, opreşte — lui Jim i-a căzut pălăria!*

VISUL

Mioara are cinci ani. Intr'o dimineaţă, se adresează mamei ei:

— „Mămico, am visat ceva foarte frumos..."

— „Dar tu nici nu şti ce-i un vis!"

— „Cum să nu: visul este când vezi cinematograf în somn".

— *„Şoarecele!!!!"*

Satanic-trust

Roman de senzaţie. de: Al. Sidney

Pe fondul nopţii instelate, Uzinele Maxwell se proectau fantastice, ca o Walhala modernă.

Aceste uzine concretizau suprema civilizaţie ştiinţifică, erau chintesenţa mecanică a erei contimporane. Blocurile formidabile de „sgârie-nori", vibrau de sgomotul maşinilor dinăuntru. In spatele acestor blocuri ce formau trupul vastelor uzine, se întindea un aerodrom nemărginit, un teren de experienţe. Departe, la capătul opus uzinelor, al acestui câmp de experienţe, într'un hangar ca de avion, dar mult mai inalt, se auziau şoapte in tăcerea nopţii de vară...

Cu o zi înainte, legiunile de lucrători ce munciseră îndelung în acest hangar izolat, fuseseră trimişi, în coloane de câte patru, ca o armată a muncii, la uzină. O operă impresionantă a geniului omenesc, era terminată. Un cerc de lucrători in haine, de piele şi inarmaţi cu mitraliere portative, apărau această operă misterioasă, înconjurând hangarul la o depărtare mare.

In hangar, şoapte:

— Wilfred, plafonul!...

Pe intuneric, o umbră apăsă pe un buton, şi tavanul hangarului începu să alunece, deschizându-se. Se vedeau acum, dinăuntru, stelele cerului...

In hangar, se afla, în mijloc, un monstru de oţel, cât un Zeppelin, o maşină nemai văzută. In jurul ei, mecanicul Wilfred împreună cu ajutorul său Kimbo, aşteptau ordine. Un tânăr blond, cu un receptor telefonic la ureche, le comunica:

— Wilfred, verifică alumajul...

Mecanicul aprinse o lampă electrică de buzunar, al cărei mănunchiu de raze, se plimbă o clipă pe cuirasa monstrului metalic, până se fixă într'un anumit punct. Pe cuirasă, s'ar fi putut citi, in clipa cât fusese luminată:

Radiobolidul „DAX 7"

Un automobil se opri in faţa hangarului. Din el descinse bătrânul Maxwell, însoţit de profesorul Upton Dax. Intrară în hangar şi profesorul arătă lui Maxwell monstrul de oţel.

— „Iată minunea! Radiobolidul e complet terminat. Cu o armată de monştrii din aceştia, poţi cuceri pământul şi poate chiar alte planete".

Sub conducerea profesorului, mecanicii arătară lui Maxwell cum funcţionau diferitele piese ale radiobolidului. După aceasta, stăpânul uzinelor Maxwell Siderurgic Comp. împreună cu Dax, se suiră iar în maşină şi porniră spre birourile uzinei.

— Mâine noapte putem să lansăm bolidul! Zise Dax.

— „Am putea deci trimite planurile la Banca Naţională a Angliei, aşa după cum am convenit cu guvernul, zise Maxwell.

— „Da, cred c'ar fi momentul să le punem in siguranţă. Buskin ar putea să plece mâine cu ele la Londra".

— „Nu putem trimite pe Buskin, fiindcă n'am incredere în el. După câte am auzit frecventează localurile nesigure".

— „Răspund de el" zise profesorul Upton Dax.

— „Nu. Mai bine să încredinţăm acest transport serviciului nostru de informaţii".

Ajuns în biroul său, Maxwell sună pe un buton depe un panou şi îndată se prezentă în faţa sa Egg, şeful serviciului de informaţiuni al întreprinderilor Maxwell Siderurgic Comp. Egg fu astfel însărcinat să organizeze transportarea planurilor radiobolidului la Londra.

* * *

In biroul său dela Scotland Yard, inspectorul Russell centralizase şi analiza rapoartele aduse de agenţii trimişi să verifice numerele de vestiar, dela localurile din Londra. Un singur raport din acestea era interesant: unul din agenţi aducea informaţiunea, că din colecţia de numere de garderobă dela Clubul „Eldorado", lipsiau mai multe numere, printre care şi numărul 143. Nu se găsise însă nici o haină, nici de bărbat, nici de femee, şi fetele dela vestiar nu puteau da nici o lămurire în privinţa femeii care plecase dela club, fără să-şi ridice haina. Deasemeni, ele nu mai ţineau minte, dacă vreo doamnă blondă depusese ceva la garderobă, cu câteva seri înainte, deoarece spuneau că ele servesc sute de clienţi pe zi.

Inspectorul Russell se duse direct la secţia controlului localurilor de noapte, unde, cerând informaţiuni asupra clubului „Eldorado" i se dădu următoarea fişă:

„Clubul „Eldorado", tripou de lux, antreprenor: Andersen, 47 ani, necăsătorit trecut dubios condamnări posibile dar necunoscute. Director: Alfons Bos, fost crupier şi „maitre d'hotel". Clubul este frecventat de bande întregi de trişeuri, dar şi de persoane din înalta societate, căzute în patima jocului de cărţi. Funcţionarea este legală, deoarece clubul e dat in antrepriză de către societatea de binefacere „Marii mutilaţi de războ'".

Pe aceiaş fişă subliniat gros, cu creionul roşu, se putea citi:

„Clubul „Eldorado", după toate probabilităţile, face parte din organizaţia ocultă „Satanic-Trust". (Vezi fişa specială)".

Inspectorul Russell cunoştea prea bine conţinutul acestei fişe speciale, care se ocupa cu activitatea diabolicei organizaţiuni, ce căuta să acapareze sub conducerea aceluiaş misterios stăpân, numeroase localuri de noapte, tripouri, case de desfrău, din Londra, şi chiar din alte metropole.

Russel traversă ca o eobiceiu camera agenţilor, strigă pe Edward şi plecă cu el la locuinţa inspectorului.

Aci Russell scoase dintr'un vast şifonier un frac şi un smoking. Ambele aceste haine erau pentru un om de talie foarte înaltă, cum era Russell.

— „Imbracă fracul!" porunci el, agentului.

— „E neapărat necesar?" mormăi Edward, nelăsând nici o clipă pipa din gură.

— „Lasă comentariile pentru mâine".

Cu regret parcă, cu gesturi pline de lene, agentul işi schimbă hainele lui, uzate în atâtea cercetări şi lupte cu banditţii, cu fracul somptuos al lui Russell. Inspectorul îi dădu o cravată frumoasă, rufăria necesară, şi-i puse pe umeri o pelerină de seară. El însuşi, îşi puse smokingul şi eşiră.

Se suiră într'un automobil, unde inspectorul aruncă o ultimă privire agentului său, ca să vadă dacă este bine pus la punct:

— „Scoate porcăria aia de pipă din gură! Sper că nu vrei să faci pe gentleman-ul, pufăind din acest oribil instrument!" şi smulgând-o dintre dinţi, i-o aruncă pe fereastra maşinei.

Mutra disperată a agentului, care era cât pe aci să se arunce pe fereastră după pipa sa, amuză pe Russell, care schiţă un surâs:

— Eşti incorigibil, Edward!... Cu pipa aia murdară, n'am putea merge la „Eldorado"...

CAPITOLUL III

PROFESORUL UPTON DAX LANSEAZA UN BOLID

In timpul balului din saloanele părinţilor săi, Miss Edith Maxwell dansa, în aceiaşi clipă, când departe, peste Marea Mânecii, în garsoniera sa, inginerul Rudolf Almayer, fiul potentatului Knut Almayer, patronul uzinelor germane, care concurau intreprinderile britanice ale lui Maxwell, plictisindu-se, întoarse butonul ziarului radiofonic; haut-parleurul începu să debiteze o cronică mondenă, iar pe ecranul televizorului de fotografii de actualitate, apăru ca o zână, o fată blondă, în rochie de aur. Ziarul vorbit transmitea darea de seamă ilustrată, a balului din saloanele Maxwell, şi anunţă că fotografiile transmise, reprezentau cele mai frumoase tualete dela balul stăpânului trustului siderurgic al Angliei.

O clipă, şi fotografia dispăru...

— Frumoasă fată!... şopti Rudolf Almayer...

Şi în noaptea aceea, tânărul inginer, adormi târziu, şi visuri de aur îi luminară pentru prima oară în viaţa sa, somnul adânc...

Surâsul din ajun, îi flutură pe buze, până în zori, când sirena uzinelor Almayer îl chemă la lucru...

Zâna în rochie de aur — Miss Edith Maxwell — stăruia încă în gândurile lui obscure...

Or, a doua zi bătrânul Allmayer chemă pe fiul său:

— „Mâine porneşte dela uzinele Maxwell spre Londra, un curier special cu planurile invenţiei lui Dax. Am informaţii precise asupra itinerariului ce va urma curierul. Şti că dacă aceste planuri nu vor intra în mâinile noastre, în scurt timp vom fi zdrobiţi de concurenţa lui Maxwell. Ce crezi că trebue să facem"?

— „In nici un caz nu putem fura aceste planuri — răspunse Rudolf, — nu ne putem cobori la asemenea mijloace".

— „Dar nu înţelegi, că în mâinile lui Maxwell se află azi o armă care, în 24 de ore, poate cuceri nu numai Germania, dar întreaga Europă, şi poate tot pământul? Insuşi guvernul Germaniei e interesat în această chestiune, şi am avut în cursul nopţii o lungă conferinţă în acest sens. Voiam să-ţi dau în seamă executarea loviturei. Eziţi oare să-ţi salvezi patria?"

Rudolf Allmayer îşi lăsă capul în mâini şi prin mintea lui trecu o viziune blondă, figura fiicei lui Maxwell.

Dar ceeace nu aflase încă Almayer, este că, departe, pe terenul de încercări al uzinelor Maxwell Siderurgic Comp., avea să se facă în noaptea aceea, o experienţă unică în lume.

In adevăr, în hangarul în care se afla Radiobolidul Dax 7, era o forfoteală neobicinuită. Plafonul fusese manevrat, astfel încât era complect deschis, şi din hangar se vedea cerul înstelat.

Toate piesele monstrului de fer şi funcţionarea lor, fuseseră verificate cu grijă.

Nu mai rămăsese, decât ca, din laboratorul său, profesorul Upton Dax să apese pe o pârghie electrică, pentru ca bolidul să fie lansat.

Sgomote de motoare băteau ritmuri ciudate...

Wilfred deschise un oblon de fer din cuirasa bolidului şi cercetă interiorul. In Radiobolid nu se aflau decât aparate stranii, *şi nici un pilot, nici un pasager!*

Mecanicul închise oblonul la loc.

— E totul în regulă? întrebă tânărul blond dela telefon..

— Totul, sir Buskin, răspunse Wilfred.

— Atunci, să mergem!... Mai sunt şase minute.

Şi vorbind în pâlnia telefonului, Buskin rosti:

— Totul e gata!... Atenţie!...

Apoi, toţi trei, ieşiră din hangar, luând-o la fugă dealungul terenului de experienţe, până la cercul de paznici.

In hangar, nu mai rămăsese nimeni. O clipă, tăcerea nopţii păru mai profundă.

Apoi, deodată, o mică armătură de oţel, căzu cu un ţăcănit scurt, pe un electromagnet dela baza Radiobolidului. O detunătură, ca de explozie se auzi urmată în serie, de alte explozii, ca o mitralieră formidabilă. *Radiobolidul „DAX 7"* ţâşni vertical, eşind cu o viteză extraordinară, ca o şuerare de proectil, din hangarul înecat întrun val enorm de fum alburiu.

Intr'o clipă, fantasticul bolid fără pilot, nu se mai vedea pe cer, decât ca o mică stea roşie, pierdută în infinit. Din cauza frecării aerului, probabil că metalul se încălzise până la roşu.

Era al 7-lea radiobolid construit de celebrul profesor Upton Dax. Şase construcţiuni anterioare, eşuaseră. Două din ele se ridicaseră în eter, dar recăzuseră pe pământ. Al 7-lea va eşi oare în spaţiul interplanetar?...

* * *

Când se produseseră în hangar primele explozii ale rachetelor de pornire, deplasarea violentă a aerului, făcuse să sară în ţăndări pereţii hangarului, iar Buskin, împreună cu mecanicul şi ajutorul său, precum şi paznicii, deşi se aflau la o distanţă de câteva sute de metrii, fură trântiţi la pământ, de răbufnirea uraganului artificial.

Pământul se crăpă, ca în urma unui cutremur. Un coş al uzinei se prăbuşi. De departe, se auziră geamuri zornăind, sparte violent.

Inginerul Buskin ridică, lungit cum era pe pământ, capul:

— Rachetele s'au aprins. Profesorul Upton Dax e un adevărat demon!

— Nu se mai vede bolidul! zise Wilfred, care se ridicase şi scruta cerul.

— Ba da, răspunse Kimbo, nu vezi, colo, un punct roşu, la liziera căii Lactee.

— Cred c'a eşit din atmosferă, zise Wilfred, nu se mai vede deloc.

— Dacă a trecut din stratosferă în spaţiul interplanetar, atunci experienţa a reuşit, constată Buskin, suindu-se în automobilul ce-l aştepta la marginea aerodromului, salutat de mecanic şi de ajutorul său.

Maşina lui Buskin, ocoli aerodromul, şi în câteva minute se afla în faţa uzinelor. Intră pe sub un portal vast de fer forjat, care se deschise automatic şi deasupra căruia, în litere enorme de lumină, sta scris: *Maxvell Siderurgic Comp.* Pe un teren imens, se aflau vre-o sută de clădiri cu mai multe etaje, în beton armat, cu mari ferestre dreptunghiulare, cu coşuri înalte de furnale, poduri de fer, platforme cu linii ferate, elevatoare monstruoase. In peisajul industrial, Buskin micşoră viteza, şi în curând automobilul stopă în faţa unei clădiri izolate, dela marginea uzinelor.

Era o construcţiune într'un stil foarte ciudat, având un aspect de observator astronomic şi post de emisiune radiofonică, în acelaş timp. Din blocul clădirei, cu forme chinuite, cu unghiuri asimetrice şi luminatoare de seră, se rotunjia pe acoperiş o cupolă de sticlă, iar alături se înălţa, ca un turn Eiffel britanic, un eşafodaj metalic, elegant, subţire şi foarte înalt, care se termina cu o antenă, din vârful căreia ţâşnia în aer o perpetuă schinteie albastră, ca din ţeava unei lămpi de sudat. Flacăra aceasta lunguiaţă şi vie, părea un fulger fără sfârşit, iar la lumina ei puternică, peisajul metalic din jurul antenei, era parcă luminat de un proector albastru, cu vapori de mercur.

Un uruit constant se auzia...

— Merge bine!... şopti Buskin pentru el însu-şi.

Apoi, sări din maşină şi pătrunse în bizara clădire.

Un ascensor metalic îl sui într'o clipă câteva etaje şi-l depuse într'o sală vastă. Dealungul pereţilor se aflau cele mai curioase maşini. Motoare complicate, panouri cu butoane şi pârghii, claviaturi de piane mute; pe mese lungi, pe piedestale, pe rafturi, aparate radio-electrice, într'un păinjiniş de fire, acopereau pereţii.

Un motor puternic, uriaş, duduia în subsol...

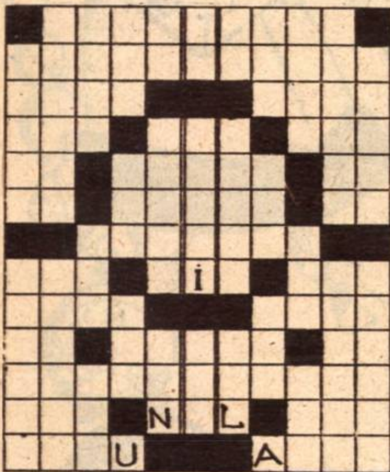
In fundul sălii se afla o cabină spaţioasă. Buskin, cu infinite precauţii, apăsă un buton secret, deschise uşa şi intră.

(urmează)

Pagina Jocurilor

Concursul nostru pe luna Decembrie

Intr'o noapte de Anul Nou

Să se introducă în careu următoarele cuvinte:
CRIMINALIST, ALIENAȚIUNE, ANDALUZIA, ANUBIS, EPOCĂ, ALARIC, ASANA, AMIRAL, CUSCRU, OMISII, BASTON, NIME, IUDA, ODATA, ANUAL, BALTA, CAPTATA, ULIU, ASIN, INAPT, NATAN, SDUP, SAMA, GAMA, UMĂR;
Restul cuvintelor, de câte 2 și 3 litere se formează dela sine, reconstituindu-se astfel complect încrucișarea.
(A se ține seamă de rândul subliniat, coloana verticală din mijloc)
X-Y.

DLUI Stupescu i se părea că noua problemă nu va duce la nici un rezultat mai important, din două motive:

Intâiu, pentrucă prima trăda aranjarea unui rendez-vous, în dimineața acelei zile, ale cărui rezultat nu se putea cunoaște decât mai târziu, și al doilea, pentrucă nu se cam pricepea în materie de cuvinte încrucișate...

Și totuși! Dacă frica este mama eroilor, apoi, în alte cazuri, curiozitatea animată de o pasiune oarecare, este mama... descoperirilor.

Și lui Stupescu i se părea că descoperise urmele unor probe de infidelitate conjugală, lucru destul de grav pentru soțul unei „Lilly" care se lasă prea mult așteptată, când pleacă de acasă.

— Iată-mă acum — își zise d-l Stupescu — deslegând și problema de cuvinte încrucișate!...

Mergea așa de greu! Asta numai din cauză că d-l Stupescu nu se ocupase în viața lui cu așa ceva. Tinerețea lui a trecut destul de repede, fără să cunoască alte distracții, decât pe cele de cafenea: biliard, popice, poker, bridge, etc...

Dar bătrânețea este condamnată să ispășească neprevederile tinereții, așa că iată-l pe eroul nostru afundat în rezolvarea unei probleme de cuvinte încrucișate, intrigat că nu poate înțelege mai repede sensul acelui rând vertical...

Timpul își vedea însă de drum. Pendula era gata să înceapă bătăile miezului de noapte, când d-l Stupescu rămase stupefiat în fața soluției găsite...

Nici nu-i venea să creadă... Lilly... trădare... Anul Nou...

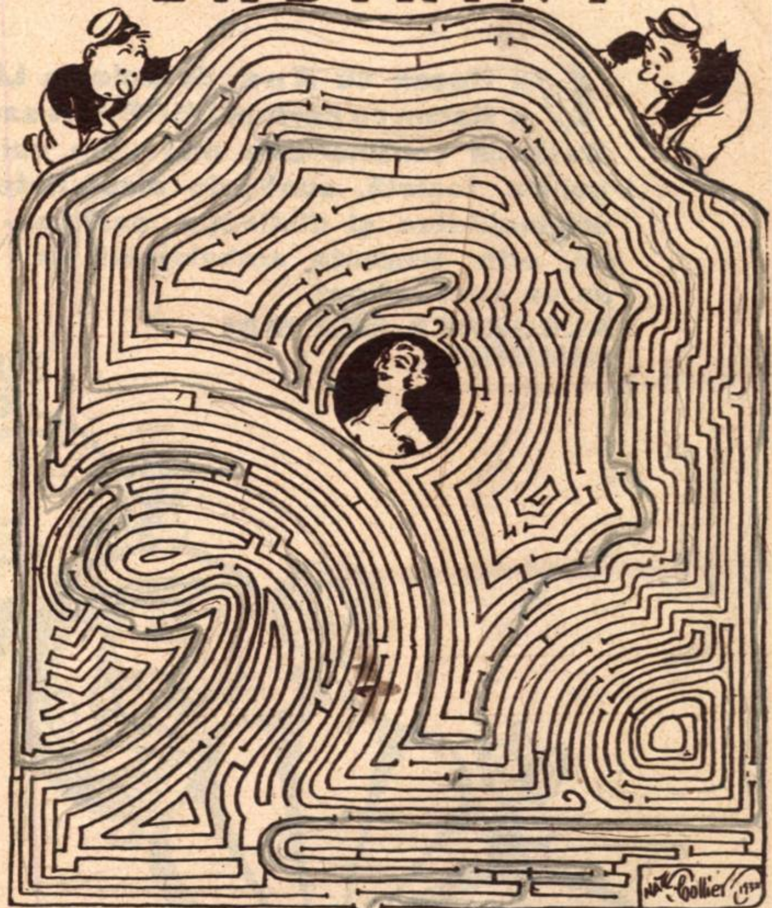
Deodată vederea i se întunecă, sub apăsarea de catifea a unor mânuțe moi, compuse din câte cinci degete, având fiecare câte o unghie proaspăt lustruită...

— Ghici!!?

Pendula tocmai bătea miezul nopții. Pe ușa din dos a Universului, moșneagul, gârbov la un an, se furișa timid pe nesimțite, tot așa cum intrase și Lilly în camera lui Stupescu...

O nouă viață începea. Anul 1933! p. conf. *Rebus*

LABIRINT

Cherchez la femme!

Nouile noastre premii

Deslegătorilor din numerele 305, 306, 307 și 308, li se vor oferi, prin tragere la sorți, următoarele premii:

PREMIUL I-iu: 1500 lei în numerar.

PREMIUL II-lea: Două sticle cu șampanie.

PREMIUL III-lea: Un litru de apă de Colonia.

PREMIUL IV-lea: O pereche de ciorapi „Ady".

PREMIUL V-lea: O cravată elegantă.

Vom mai acorda, de asemenea, și cinci volume literare din Editura „Adevărul".

CUPON DE JOCURI

No. 309

Numele și pronumele ....

....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — Director Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

Dacă știți să alegeți

obiectul ce intenționați să oferiți persoanei dragi, efectul va fi desăvârșit.

Un flacon cu Apa de Colonia LEGRAIN Un flacon cu parfum LEGRAIN sau o Cofretă ce conține cele mai utile obiecte pentru toaletă, sunt prin diversitatea, originalitatea și distincția parfumului, prin eleganța ambalajului lor de un gust rafinat, ALEGEREA CEA MAI NIMERITA

OMBRA

ELISÉE

NOCTURNE

FLEURS D'AVRIL

TULIPE NOIRE

AUBE ROUGE

ROYALE AMBRÉE

LE SUCCÉS

HORIZON BLEU

Oferiți deci LEGRAIN